

Integrovaná strategie území MAS Hornolidečska na období 2014 – 2020

Pracovní verze 28.8.2014

Příprava strategie byla spolufinancována z rozpočtu Zlínského kraje a z operačního programu Technická pomoc

Obsah

1. Základní informace o MAS.....	3
Popis způsobu vyhodnocení ISÚ.....	5
2. Analytická část.....	6
2.1 Obyvatelstvo.....	6
2.2 Technická infrastruktura	16
2.3 Doprava	16
2.4 Vybavenost obcí a služby.....	20
2.4.1 Infrastruktura pro sport a kulturu	21
2.4.2 Zdravotnická a sociální infrastruktura.....	23
2.5 Život v obcích.....	24
2.6 Bydlení.....	25
2.7 Životní prostředí	28
2.7.1 Odpadové hospodářství	28
2.7.2 Ochrana ovzduší	29
2.7.3 Ochrana vod	29
2.7.4 Ochrana půdy	31
2.7.5 Energetika.....	34
2.8 Podnikání, výroba a zaměstnanost.....	35
2.8.1 Pohled místních obyvatel	41
2.8.2 Největší zaměstnavatelé v území	42
2.9 Vzdělávání a školství.....	43
2.10 Cestovní ruch.....	45
2.11 Veřejná správa.....	49
2.12 Bezpečnost	49
3. Návrhová část.....	51
3.1 Analýza rozvojových potřeb území MAS Hornolidečska	51
3.1.1 SWOT analýzy v území MAS Hornolidečska vybraných oblastí rozvoje	51
3.1 Mise	58
3.2 Vize	59
3.3 Klíčové oblasti rozvoje území	59
3.4 Strategické (dlouhodobé) cíle	62
3.5 Opatření.....	62

1. Základní informace o MAS

MAS Hornolidečska (MASH) působí na území 15 obcí - **Francova Lhota, Horní Lideč, Lačnov, Lidečko, Střelná, Študlov, Valašská Senice, Valašské Příkazy, Valašská Polanka, Lužná, Prlov, Pozděchov, Leskovec, Seninka, Ústí**. V současné době má MAS 52 členů (15 obcí, 7 neziskových organizací a 30 podnikatelských subjektů). Území MAS Je součástí NUTS II Střední Morava, Zlínského kraje, okresu Vsetín a leží u státních hranic se Slovenskou republikou - sousedí s Trenčianským krajem. Patří tak mezi tzv. „příhraniční mikroregiony". Část území mikroregionu se nachází v Chráněné krajinné oblasti Beskydy s velkým množstvím přírodních rezervací, která je největší CHKO v ČR a částečně mikroregion leží také CHKO Bílé Karpaty. Patří mezi nejhornatější a nejlesnatější území v celé České republice. Jedná se o typický venkovský mikroregion s 12,4 tis. obyvateli a rozlohou 170,1 km².

Obrázek 1 Území MAS Hornolidečska

Polovina území Hornolidečska se nachází v oblasti největší chráněné krajinné oblasti, CHKO Beskydy, s velkým množstvím přírodních rezervací. Část území leží také v CHKO Bílé Karpaty a v oblasti Vizovických vrchů. Patří mezi nejhornatější a nejlesnatější území v celé České republice. Mikroregion je vymezen přirozenými hranicemi, především úpatím Beskyd, Bílých Karpat a Vizovických vrchů a soustavou komunikací. Má nadprůměrně významnou dopravní polohu danou významným silničním tahem východ - západ s navázáním na hranice ČR/SR. Svou polohou a přírodními podmínkami je předurčen k rozvoji aktivit šetrných k životnímu

prostředí - především podhorskému zemědělství, cestovnímu ruchu, rozvoji služeb a řemeslné výroby. V mikroregionu nejsou významné průmyslové podniky a také jeho poloha a dostupnost neskýtá podmínky pro rozvoj průmyslové velkovýroby.

Největší devizou této oblasti je příroda, kulturní tradice, památky a lidský potenciál. Hornolidečsko je podhorskou a zemědělskou oblastí, což se odráží na struktuře místní ekonomiky. Největším zdrojem pracovních příležitostí pro místní obyvatele jsou drobní a malí podnikatelé (do 10 až 50 zaměstnanců). V oblasti služeb je to cestovní ruch (ubytovací a stravovací služby, půjčovny), služby pro obyvatele (kadeřnictví, opravy aut, veřejná správa), v oblasti výroby jsou to tradiční řemesla (zámečnictví, zpracování dřeva, stolařství, apod.) a zemědělství. Významným prvkem je zde také potravinářská výroba, především výroba tradičních masných produktů, výroba a produkce ekologických produktů. Zemědělství má pro Hornolidečsko nezastupitelný význam, především z hlediska údržby krajiny. Velký význam má pro mikroregion také lesnictví, chov skotu a ovcí. Tradiční je zde také ovocnářství, pěstování ovocných stromů a výroba lihovin. Pěstitelská pálenice s dlouhou tradicí se nachází v obci Valašské Příkazy. Pro jednotlivé obce jsou typická dlouhá a úzká údolí se značně svažitémi pozemky, na nichž se střídají a prolínají lesy, zemědělské pozemky, jalovcové pasíanky, vzácná fauna (čáp černý, holub doupňák), a flora (šafařn bělokvětý, vstavač mužský, bradáček vejčitý). Pozoruhodné jsou také přírodní útvary a to: Čertovy skály v Lidečku, Pulčinské skály ve Francově Lhotě nebo např. Trčkovy skály v Lačnově. V létě je proto možné se s těmito krásami valašské přírody seznámit pěší turistikou i cykloturistikou s možností koupání ve Valašské Senici či Zděchově. V zimním období pak slouží řada lyžařských vleků v okolních obcích. Území vymezená katastry jednotlivých členských obcí jsou snadno přístupná železnicí spojující Moravu se Slovenskem nebo silnicí I/57 ve směru Vsetín - Púchov.

Historie MAS, zkušenosti s rozvojem území

MAS Hornolidečska vznikla v roce 2004 na platformě Sdružení obcí Hornolidečska, které vzniklo již v roce 1994. Mezi zakládající členy patřilo 14 obcí – Francova Lhota, Horní Lideč, Lačnov, Leskovec, Lidečko, Lužná, Pozděchov, Prlov, Seninka, Střelná, Študlov, Valašská Polanka, Valašská Senice a Valašské Příkazy, později se ke sdružení připojila také obec Ústí. Původním smyslem byla vzájemná spolupráce v oblasti činnosti veřejné správy, postupně se však vytvářel stále širší okruh činností, kde bylo možné vzájemně spolupracovat (společné řešení odpadového hospodářství, aktivity cestovního ruchu, apod.). Širší spolupráce veřejného sektoru pomáhala koordinovaně rozvíjet území, ale postupem času se ukázalo, že tento rozvoj není možný bez zapojení dalších subjektů mimo veřejný sektor. Takto definovaný způsob rozvoje přinesla metoda LEADER, která do rozvoje zapojovala také podnikatelské subjekty a neziskové organizace a byla tedy aplikována na území Hornolidečska vznikem Místní akční skupiny.

Následně byly učiněny první kroky k založení MAS. Nejdříve bylo uspořádáno několik společných setkání, na kterých byly vytipovány aktivní subjekty, schopné podílet se na rozvoji území. Dne 21.7.2004 proběhlo ustavující zasedání MAS a 11.10.2004 proběhla registrace. Mezi zakládající členy patřilo Sdružení obcí Hornolidečska (14 obcí, jejichž katastry tvořily území působnosti MAS - Francova Lhota, Horní Lideč, Lačnov, Leskovec, Lidečko, Lužná, Pozděchov, Prlov, Seninka, Střelná, Študlov, Valašská Polanka, Valašská Senice a Valašské

Příkazy). Na ustavujícím zasedání bylo za členy přijato také 8 podnikatelských subjektů a 1 nezisková organizace. Dne 12.3.2008 byla přijata také obec Ústí a došlo tak k rozšíření působnosti MAS.

Výběr partnerů probíhal v úzké spolupráci se starosty a byla využita jejich znalost území a na něm působících subjektů. Byly využity také zkušenosti a kontakty stávajících členů z řad podnikatelů a neziskových organizací.

Při výběru byla zvolena následující kritéria:

- aktivita a úspěšnost v hlavní činnosti, které se subjekt věnuje,
- zkušenosti s rozvojem území a znalost rozvojových projektů
- lokalizace v rámci území MAS, pro zajištění komplexního pokrytí
- ochota podílet se na rozvoji regionu i mimo svou hlavní činnost
- kreativní přístup a ochota spolupracovat

Hlavní činnost MAS Hornolidečska vyplívá ze stanov MAS a patří zde především aplikace metody LEADER na území MAS a zajištění administrativní činnosti spojené s příjmem, výběrem a kontrolou projektů předkládaných v rámci programu LEADER.

MAS Hornolidečska má v hlavním pracovním poměru 2 manažery MAS a na poloviční úvazek účetní. MAS také do své činnosti zapojuje studenty vysokých škol v rámci stáží a využívá externí odborníky v území.

Popis způsobu vyhodnocení ISÚ

V rámci realizace projektu SPL probíhal monitoring na několika úrovních:

- Na úrovni projektů.
- Na úrovni fichí.
- Na úrovni SPL.

V rámci monitoringu vznikla střednědobá evaluace, z které následně programový výbor doporučil:

- Upravit finanční plán stanovený v SPL.
- Aktualizace monitorovacích indikátorů.
- Doplnit měřitelné indikátory do indikátorů na úrovni fichí.
- Vytvořit novou fichi podporující místní produkci potravin

Střednědobá evaluační zpráva s návrhy zlepšení následně byla schválena Valnou hromadou.

Závěrečná monitorovací zpráva bude zpracována po realizaci všech projektů SPL na konci programovacího období.

2. Analytická část

2.1 Obyvatelstvo

V letech 1991 – 2012 se mikroregion Hornolidečsko vyznačoval relativním růstem počtu obyvatel (ob.), který se z 11 878 ob. (1991) zvýšil na 12 364 ob. (2012), tj. 4,1 %. Ačkoliv ve sledovaném období nebyl přírůstek obyvatel nikterak velký, je daleko důležitější, že v SO Hornolidečsko nedošlo k úbytku obyvatel. Současný sociálně demografický trend se projevuje migračními pohyby obyvatel z venkovských (rurálních) oblastí do regionů městských (popř. do příměstských oblastí) a významně tak determinuje neustále se snižující počet obyvatel žijících na venkově. Ve Zlínském kraji byl však zaregistrován relativním úbytek obyvatel.

V jednotlivých členských obcích sdružení byl ve sledovaném období zaznamenán různorodý vývoj lidnatosti. Šetřením bylo zjištěno, že z celkového počtu 15 členských obcí bylo dosaženo přírůstu obyvatel v 8 případech, tj. 53,3 %. Relativně nejvyšší přírůstek obyvatel byl ve sledovaném období zaznamenán v obcích Horní Lideč (+151), Valašská Polanka (+138), Ústí¹ (+97) a Valašská Senice (+61), Lužná (+60), Lidečko (+47), Leskovec (+ 32) a Študlov (+ 11). Ostatní obce naopak zaznamenaly úbytek obyvatel. Jedná se o obce Francova Lhota (-36), Valašská Senice (-28), Lačnov (-21), Pozděchov (-12), Střelná (-7), Prlov (-6) a Seninka (-1).

Zjištěné výsledky jsou znázorněny v tabulce č. 1: *Vývoj lidnatosti v mikroregionu Hornolidečska v letech 1991 – 2012*. Uvedené hodnoty jsou dále zaznamenány v kartogramu, který je uveden v příloze č. 2: *Vývoj počtu obyvatel v mikroregionu Hornolidečska v období 1991 – 2012*.

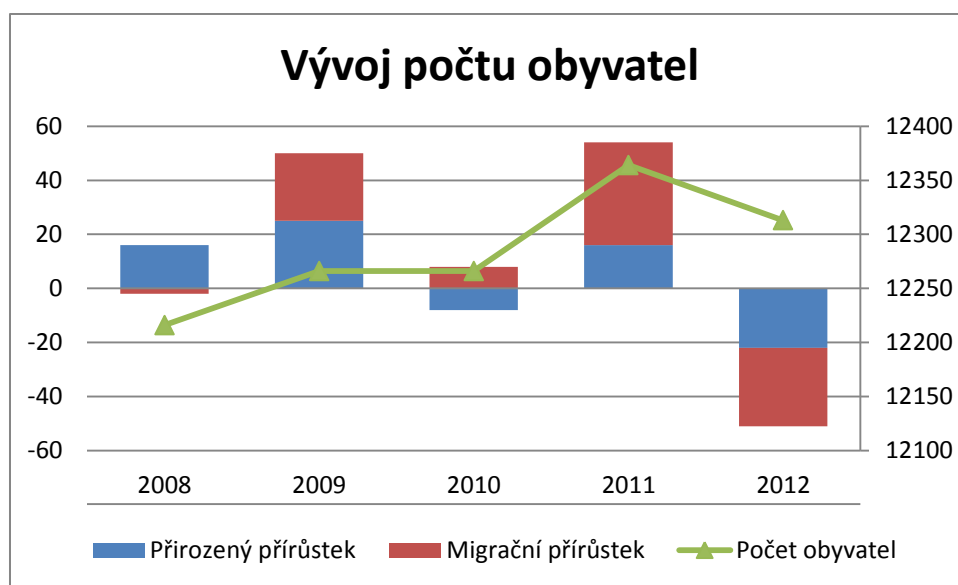
Vývoj lidnatosti v mikroregionu Hornolidečska v letech 1991 - 2012				
Obec	1991	2001	2012	Index změny lidnatosti 1991 - 2012
Francova Lhota	1 632	1 635	1 596	-0.00197
Horní Lideč	1 279	1 397	1 430	0.00470
Lačnov	894	872	873	-0.00204
Leskovec	639	660	671	0.00146
Lidečko	1 784	1 825	1 831	0.00033
Lužná	552	554	612	0.00425
Pozděchov	570	586	558	-0.00193
Prlov	544	549	538	-0.00145
Seninka	331	317	330	-0.00107

¹ Obec Ústí by v tomto kontextu mohla znamenat příměstskou oblast, těžící z relativní blízkosti ve vztahu ke Vsetínu. Na základě této myšlenky by Ústí představovalo zázemí pro obyvatele migrující z jádra Vsetína na periferii (proces suburbanizace). Tím by mohlo dojít k relativnímu nárůstu obyvatel v rámci obcí lokalizovaných v blízkosti k městu Vsetín.

Střelná	625	625	618	-0.00146
Študlov	500	518	511	0.00012
Ústí	542	600	639	0.00760
Valašská Polanka	1 246	1 300	1 384	0.00435
Valašská Senice	507	480	479	-0.00355
Valašské Příkazy	233	232	294	0.01154
Hornolidečsko	11 878	12 150	12 364	0,00103
Zlínský kraj	598 110	594060	586 565	-0,00184
ČR	10 312 548	10 266 546	10 512 419	

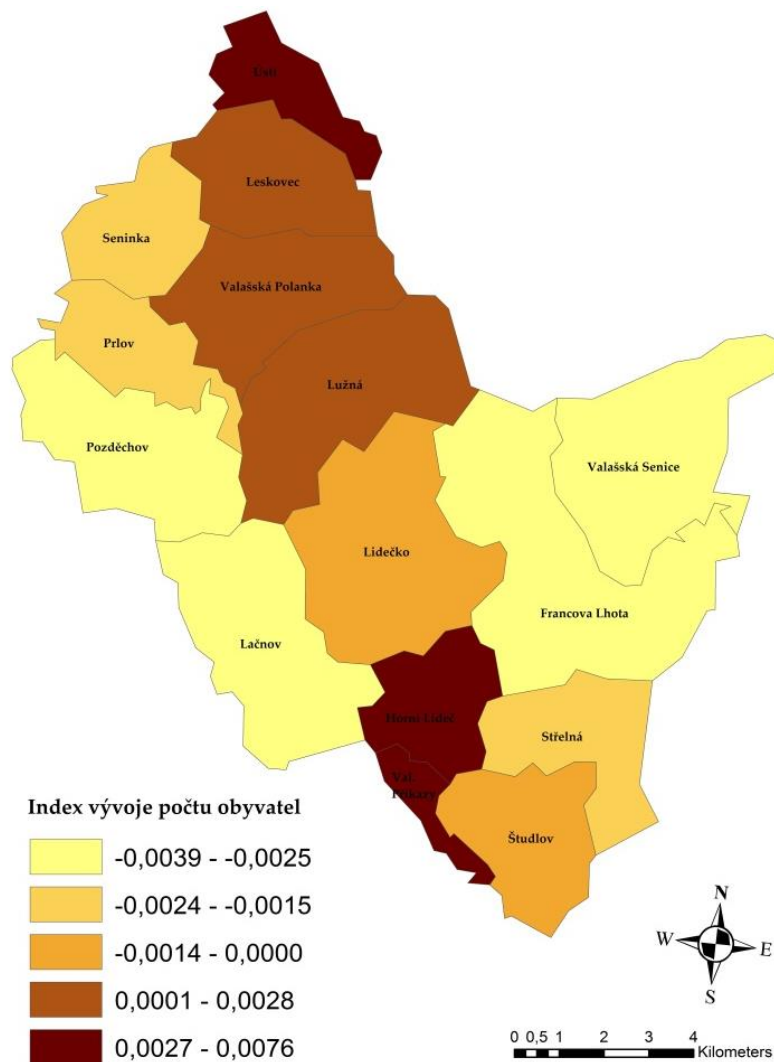
Tabulka 1 Vývoj počtu obyvatel 1991 - 2012, zdroj: veřejná databáze ČSÚ

V této části je vyhodnocen index relativního růstu obyvatelstva jednotlivých obcí SO Hornolidečska v letech 1991 – 2012 měřen v porovnání s průměrnou dynamikou růstu obyvatelstva ČR. Z tabulky výše uvedené je pak zřejmé, že v mikroregionu bylo dosaženo rychlejšího nárůstu populace. Mezi obce, které se také ve sledovaném období rozvíjely nadprůměrně patří Horní Lideč, Leskovec, Lidečko, Lužná, Študlov, Ústí a Valašská Polanka. Ostatní obce se rozvíjely pomaleji.

Graf 1 Vývoj počtu obyvatel 2008 – 2012

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Obrázek 2 Vývoj počtu obyvatel v letech 1991 - 2012, zdroj SLDB 1991,2001,2011

Věková struktura obyvatelstva

Ve SO Hornolidečska je nejpočetnější věkovou skupinou obyvatelstvo ve věku 15 – 64 let (ekonomicky aktivní obyvatelstvo). Ve všech obcích byl v letech 2001 – 2011 zaznamenán nárůst obyvatel této věkové kategorie. Celkem 681 obyvatel, tj. 8,3 %. Mezi obce, které ve sledovaném období zaznamenaly nejvyšší přírůstek obyvatel patří Valašská Polanka (+116), Francova Lhota (+73) a Horní Lideč (+67). Naopak mezi obce s relativně nejmenším přírůstkem patří Pozděchov (+3), Seninka (+12) nebo Prlov (+17).

Vývoj obyvatelstva ve věku 0 – 14 let je pak mimo obce Valašské Příkazy a Seninka (obě obce + 8) charakteristický poklesem. Úbytek obyvatel ve sledovaném období činil 478, tj. 19,1 %. Nejvyšší úbytek této věkové skupiny obyvatel byl zaznamenán v obcích Francova Lhota (-87), Lidečko (-69) a Horní Lideč (-54).

Srovnávání struktury obyvatelstva ve věku 65 a více let v letech 2001 a 2011 lze považovat za méně relevantní, neboť v roce 2001 začínala věková skupina obyvatel v post produktivním věku od 60 let. Porovnáním SO Hornolidečska tak bylo zjištěno, že počet obyvatel ve věku

64 a více let ubylo, a to o 226, tj. 11,7 %. V období 2001 – 2011 pouze 2 obce zaznamenaly přírůstek obyvatel od 64 let. Jedná se o obce Horní Lideč (+12, tj. 7,6 %) a Valašskou Senici (+4, tj. 5,1 %). Ostatní obce zaznamenaly úbytek obyvatelstva v důchodovém věku. Suverénně největší úbytek obyvatel je dosažen v případě Francovy Lhoty, kde došlo k úbytku obyvatel o 61, tj. 22,7 %. Následuje Lužná (-30, tj. 26,4 %) a Lidečko (-23, tj. 7,9 %).

V roce 2011 vykázalo SO Hornolidečsko relativně vyšší podíl obyvatel ve věku 0 - 14 i 15 - 64 let a to v porovnání jak s ČR i Zlínským krajem. V případě obyvatel ve věku 0 - 14 let činily zjištěné hodnoty 1,1 respektive 1,6 roku. Pro obyvatelstvo 15 - 64 let pak 1,5 a 1,6 roku. Na druhou stranu byl v mikroregionu zaznamenán nižší podíl obyvatel starších 64 let a to o 2,5 a 3 roku. Průměrný věk obyvatel Zlínského kraje (41,4 roku) převýšil v roce 2011 hranici celorepublikového průměru o 0,3 roku. V mezikrajském srovnání patří Zlínský kraj mezi regiony s nejstarším obyvatelstvem.

Věkový struktura obyvatelstva v mikroregionu Hornolidečska v roce 2012								
Obec	2012							
	Obyvatelstvo celkem	Věková skupina						Index stáří
		0 - 14 let	%	15 - 64 let	%	65 a více vč. nezj.	%	
Francova Lhota	1 560	222	14.2	1 130	72.4	208	13.3	93,7
Horní Lideč	1 422	253	17.8	1 000	70.3	169	11.9	66,8
Lačnov	894	158	17.7	617	69.0	119	13.3	75,3
Leskovec	656	81	12.3	466	71.0	109	16.6	134,6
Lidečko	1 790	326	18.2	1 195	66.8	269	15.0	82,5
Lužná	556	83	14.9	389	70.0	84	15.1	101,2
Pozdřechov	534	64	12.0	373	69.9	97	18.2	151,6
Prlov	517	63	12.2	378	73.1	76	14.7	120,6
Seninka	318	51	16.0	221	69.5	46	14.5	90,2
Střelná	628	100	15.9	432	68.8	96	15.3	96
Študlov	500	76	15.2	353	70.6	71	14.2	93,4
Ústí	610	100	16.4	410	67.2	100	16.4	100
Valašská Polanka	1 356	220	16.2	969	71.5	167	12.3	75,9
Valašská Senice	478	67	14.0	329	68.8	82	17.2	122,4
Valašské Příkazy	275	55	20.0	186	67.6	34	12.4	61,2
Hornolidečsko	12 094	1 919	15.9	8 448	69.9	1 727	14.3	90
Zlínský kraj	587 693	84 163	14.3	401 633	68.3	101 897	17.3	121,1
Česko	10 516 125	1 560 296	14.8	7 188 211	68.4	1 767 618	16.8	113,3

Tabulka 2 Věková struktura obyvatelstva 2012, zdroj: Veřejná databáze ČSÚ - vlastní zpracování

Mezi hlavní současné trendy patří snižování počtu narozených dětí a prodlužování střední délky života. To následně vede k navyšování počtu obyvatel ve věku 65 a více let. V Česku činil index stáří v roce 2012 113,3. Naproti tomu ve Zlínském kraji byla ve stejném roce zjištěna hodnota 121,1, což kraj řadilo na druhé místo za region Praha. Vývoj indexu stáří ukazuje pozitivní jev na území Hornolidečska, kde převažují mladí lidé nad staršími, konkrétně je tomu tak v 9 obcích a celkový index stáří činí 90. Strukturu obyvatelstva dle věku reflektuje tabulka č. 4: *Struktura obyvatelstva v mikroregionu Hornolidečska v letech 2001-2011*

Hustota zalidnění

Na území Hornolidečska byl v letech 2001 - 2012 zaznamenán růst hustoty zalidnění. Hustota se zvýšila z 71,1 ob/km² na 80,4 ob/km², tj. 9,3 %. Naopak mírný pokles vykázal Zlínský kraj. (-1,1%), který je však o více než 54 % zalidněnější než v případě mikroregionu Hornolidečska.

Šetřením bylo zjištěno, že mezi jednotlivými členskými obcemi byly v hodnotách zaznamenány nadměrné disparity. Nejprve bude určeno postavení obce v porovnání s průměrnou hodnotou mikroregionu, Zlínského kraje a ČR. Mezi nadprůměrně zalidněné oblasti se řadí pouze Horní Lideč, která je zároveň nejhustěji zalidněná obcí. Zalidněnost se blíží hranici 200 ob/km². Valašské Příkazy, Ústí, Valašská Polanka a Lidečko jsou, co se týče zalidnění za Horní Lidčiči ve značném odstupu, ale i tak dosahují hustoty zalidnění více než 100 ob/km². Ostatních 10 obcí potom představuje podprůměrně osídlené sídla. Nejnižší míra hustoty osídlení je zřejmá v obcích Valašská Senice, Lužná a Pozděchov. Je nutno podotknout, že hustota osídlení vystihuje vztah mezi počtem obyvatel a plošnou výměrou daného územního celku, proto se při hodnocení obcí vyskytly kriticky vysoké, ale i nízké hodnoty. Např. obec Valašská Senice byla v roce 2012 v počtu obyvatel 3. nejmenší, naopak z pohledu plošného vymezení administrativních hranic představuje 3. největší obec. V případě Horní Lidče, ta byla počtem obyvatel 3. největší, naopak rozlohou 4. nejmenší. Kompaktnost bytové zástavby mezi Horní Lidčiči a Valašskou Senicí je tedy velice rozdílná.

Nárůst hustoty osídlení obcí oproti počátečnímu období byl zjištěn v 8 případech, tj. 60 % a to v obcích Valašské Příkazy (+26,6), Ústí (+7,2), Seninka (+7,1), Valašská Polanka (+6,8), Horní Lideč (+4,5), Lužná (+3,7), Leskovec (+1,1) a Lidečko (+0,3). Naopak mezi obce, patřící ke skupině obcí se sníženou hustotou osídlení řadíme Študlov (-4,4), Pozděchov (-1,8), Francova Lhota (-1,7) a Prlov (-1,5). Relativně stejnou hustotu osídlení si ve sledovaném období ponechaly obce Lačnov a Valašská Senice. Zvyšující se nebo snižující se hustota zalidnění je reflexí sociálně ekonomického rozvoje obcí.

Podíl zastoupení žen a mužů je v SO Hornolidečska téměř vyrovnané s mírnou převahou mužů. Naopak ve Zlínském kraji i v ČR byl monitorován relativně vyšší podíl zastoupení žen. Vyšší než průměrný podíl žen je dále zastoupen v Horní Lidčiči, Lužné, Študlově, Valašské Polance a Valašské Senici.

Tabulka č. 3: Vývoj hustoty osídlení v mikroregionu Hornolidečska v letech 2008 – 2012, poukazuje na vývoj hustoty osídlení mikroregionu a jeho jednotlivých členských obcí.

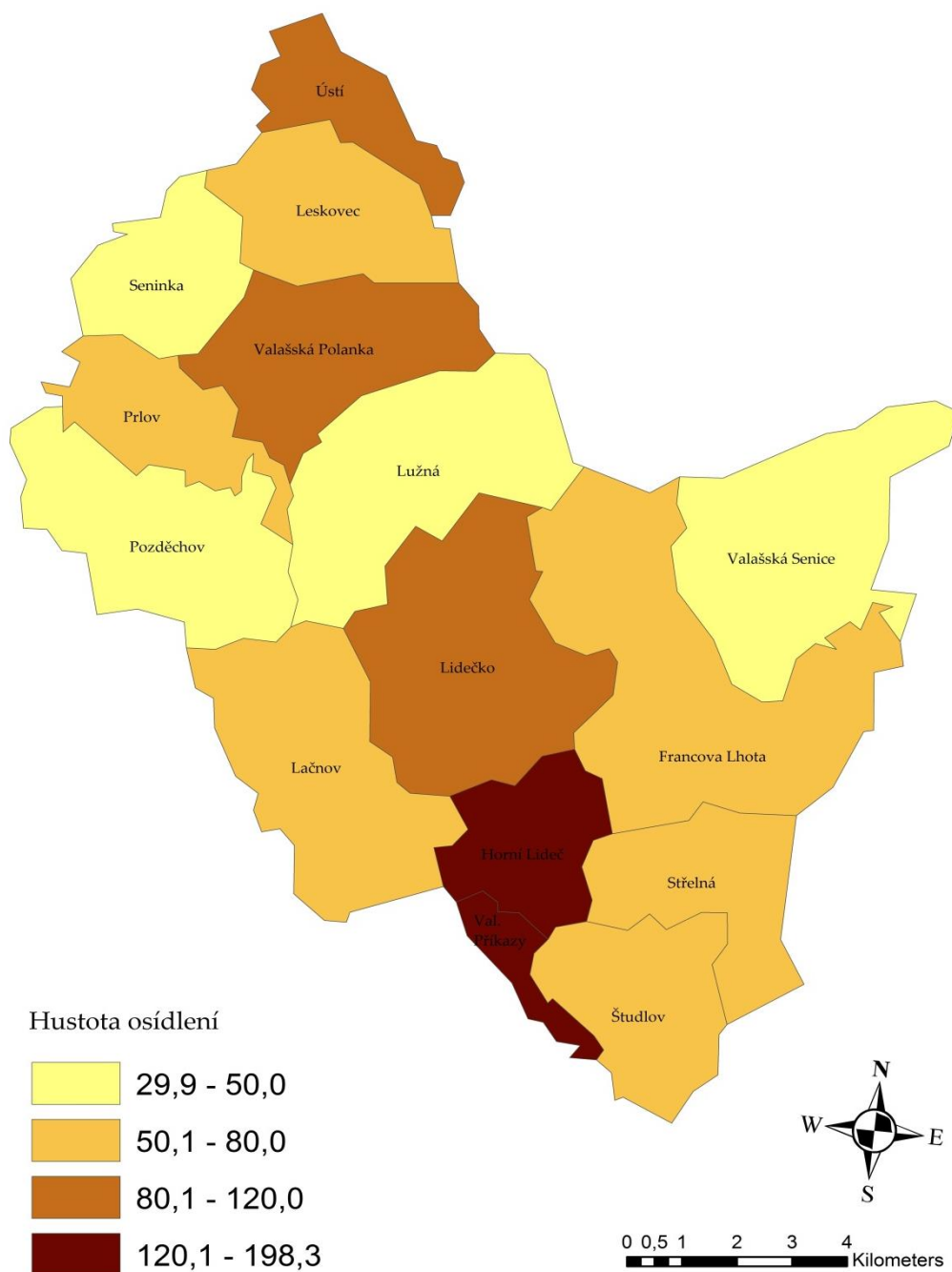
Vývoj hustoty osídlení v mikroregionu Hornolidečska v letech 2001 a 2012							
Obec	Rozloh a obce ²	2001		2012		% podíl žen 2012	% změna počtu ob. 2001-2012
		PO ³	HO ⁴	PO	HO		
Francova Lhota	22,85	1 635	71,6	1 596	69,9	49.9	102.4
Horní Lideč	7,21	1 397	193,8	1 430	198,3	51.4	100.1
Lačnov	15,31	872	57,0	873	57,0	48.8	101.7
Leskovec	9,85	660	67,0	671	68,1	49.6	100.3
Lidečko	17,37	1 825	105,1	1 831	105,4	50.8	110.5
Lužná	15,69	554	35,3	612	39,0	51.1	95.2
Pozděchov	13,45	586	43,6	558	41,5	48.8	98.0
Prlov	7,14	549	76,9	538	75,4	46.9	104.1
Seninka	7,26	317	43,7	330	45,5	50.8	98.9
Střelná	9,28	625	67,3	618	66,6	49.1	98.6
Študlov	9,44	518	54,9	511	54,1	50.5	106.5
Ústí	5,43	600	110,5	639	117,7	48.9	106.5
Valašská Polanka	12,36	1 300	105,2	1 384	112,0	51.3	99.8
Valašská Senice	16,00	480	30,0	479	30,0	51.5	126.7
Valašské Příkazy	2,33	232	99,6	294	126,2	48.3	101.8
Hornolidečsko	170,97	12 150	71,1	12 364	80,4	49.9	98.7
Zlínský kraj	3 964	594060	149,9	586 565	148,0	50,6	102.4
ČR	78 886	10 266 546	130,1	10 512 419	133,3	50,9	97.6

Tabulka 3 Vývoj hustoty zalidnění 2008 - 2012, zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

² Rozloha obce vyjádřena v km²

³ Počet obyvatel

⁴ Hustota osídlení – ob/km²

Obrázek 3 Hustota osídlení 2012, zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

Vzdělanostní struktura obyvatelstva

V letech 2001 - 2011 se SO Hornolidečska vyznačovalo zvyšující se vzdělaností osob starších 15 let. V tomto období však stále nejpočetnější skupinu tvořilo obyvatelstvo s nejvyšším dosaženým vzděláním na Střední odborné škole bez maturity. Tato skupina činila v Hornolidečsku 41,69 % (2001). Do roku 2011 byl monitorován úbytek o 1,03 %. Druhou nejpočetnější skupinu tvořily osoby se základním vzděláním nebo bez vzdělání. Podíl osob s tímto stupněm vzdělání prošel ve sledovaném období nejvýraznější proměnou, kdy došlo k

úbytku o 9,42 %. Ostatní stupně vzdělávacího procesu zaznamenaly přírůstek. V případě vzdělání na Středních školách s maturitou o 6,01 %, a u Vyšších odborných škol a Vysokých škol o 1,91 %.

Obyvatelstvo bez vzdělání nebo se základním vzděláním dosahuje v roce 2011 průměru 25,33%. Nejvyšší procentuální podíl tohoto obyvatelstva vykazuje Valašská Senice (35,04 %). Naopak nejnižší podíl je patrný ve Valašských Příkazech (15,91 %). Porovnáním tohoto ukazatele pak bylo zjištěno, že nižší než průměrný podíl osob byl zjištěn v obcích Horní Lideč, Leskovec, Študlov a Valašská Polanka. Nejvyšší úbytek byl zaznamenán v obci Lužná, s úbytkem 16,47 %. Oproti roku 2001 byl zaznamenán úbytek v podílu obyvatel s tímto dosaženým vzděláním ve všech obcích.

Nejpočetnější skupinou je obyvatelstvo s dosaženým vzděláním na Střední odborné škole bez maturity. V mikroregionu je průměrná hodnota 40,66 %. Absolutně nejvyšší podíl pak vykazuje Študlov (47,41 %). Vyšší než průměrný podíl absolventů vykázaly obce Francova Lhota, Střelná, Prlov a Valašské Příkazy. Nejnižší podíl byl naopak zjištěn v Pozdětchově (35,74 %). Z celkového počtu 15 obcí dosáhla ve sledovaném období přírůstku pouze Lužná (+2,3 %), Prlov (+0,96) a Střelná (+0,24 %). Ostatní obce pak zaznamenaly úbytek. Nejvyšší úbytek byl zjištěn v obcích Horní Lideč (-5,05 %) a Valašská Polanka (-4,31 %).

V letech 2001 – 2011 byl zaznamenán přírůstek osob s maturitou. Nadprůměrného podílu dosáhlo celkem 7 obcí. Nejvyšší podíl byl zaznamenán v Ústí (31,37 %), Valašských Příkazech (29,55 %) a Horní Lidči (28,74 %). Nejnižší (podprůměrný) podíl byl zjištěn v Prlově (19,16 %) a Valašské Senici (19,95 %). Nejnižší přírůstek byl dosažen ve Střelné (3,62 %), Lačnově (4,59 %) a Prlově (4,71 %). Ve všech obcích byl zaznamenán přírůstek obyvatel s dosaženým vzděláním na Střední škole s maturitou.

Ve všech obcích sdružených do mikroregionu Hornolidečska dochází k navyšování počtu obyvatel s řádně ukončeným studiem na Vyšších odborných nebo na Vysokých školách. V roce 2011 byl v obcích Ústí a Valašské Příkazy zaznamenán 10 % podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním. Mezi nadprůměrné obce patří Horní Lideč (9,5 %), Valašská Polanka (8,8 %), Seninka (8,61 %). Naopak nejnižší podíl vykazuje Valašská Senice (3,65 %), Študlov (4,01 %) a Střelná (4,55 %). Vyššího než průměrného přírůstku dosáhlo celkem 8 obcí, nejvyššího pak obec Lužná (4,37 %). Nejnižší přírůstek byl zaznamenán v obcích Ústí (0,02 %) Valašské Senici (0,55) a Horní Lidči (0,96 %).

Na zjištěné výsledky poukazuje tabulka č. 4: *Struktura obyvatelstva dle dosaženého vzdělání v mikroregionu Hornolidečska v letech 2001 - 2011*

Struktura obyvatelstva dle dosaženého vzdělání na Hornolidečsku v roce 2011 v %				
Obec	2011			
	Bez vzdělání a se ZŠ	Střední odborné bez maturity	Střední maturitou	s VOŠ a VŠ
Francova Lhota	25,9	42,0	22,5	6,4
Horní Lideč	19,8	38,8	28,7	9,5
Lačnov	29,9	40,2	20,9	5,7
Leskovec	22,3	39,7	26,8	8,5
Lidečko	27,4	39,7	23,3	6,2
Lužná	25,6	38,9	26,0	6,8
Pozdřechov	29,6	35,7	23,4	7,5
Prlov	29,5	43,2	19,2	5,5
Seninka	29,3	39,3	25,5	8,6
Střelná	25,8	43,8	21,8	4,6
Študlov	24,3	47,4	21,0	4,0
Ústí	17,8	40,2	31,4	10,0
Valašská Polanka	21,8	40,2	26,8	8,8
Valašská Senice	35,0	38,9	20,0	3,7
Valašské Příkazy	15,9	41,8	29,6	10,0
Hornolidečsko	25,3	40,7	24,4	7,0
Zlínský kraj	19,5	35,8	29,3	12,3
Česko	18	33	29,8	13,8

Tabulka 4 Vzdělanostní struktura obyvatel 2001 - 2011, zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

Významným prvkem u obyvatel Hornolidečska je jejich vztah k víře, téměř polovina (49,2%) uvedlo, že jsou věřící a hlásí se k některé z církví (nejvíce k římskokatolické a k evangelické), což je výrazně více než je průměr v ČR (14%) i ve Zlínském kraji (29,3%). Pouze 4% věřících se nehlásí k žádné církvi, zcela bez víry je pak necelých 10% obyvatel (v ČR téměř 35%). 37% obyvatel nevedlo svůj vztah k víře, což je podobné jako v celé ČR nebo ve Zlínském kraji.

	Věřící, hlásící se k církvi	Věřící, nehlásící se k církvi	Bez víry	Neuvedeno	Podíl moravské národnosti z celkového počtu obyvatel
Francova Lhota	50,8%	4,6%	7,3%	44,2%	17,9%
Horní Lideč	53,0%	5,6%	7,4%	34,1%	18,6%
Lačnov	58,1%	3,5%	5,7%	32,8%	12,1%
Leskovec	36,3%	6,7%	16,0%	41,0%	12,8%
Lidečko	63,6%	1,4%	3,5%	31,5%	17,8%
Lužná	55,2%	4,7%	7,4%	32,7%	14,4%
Pozděchov	51,3%	2,4%	9,0%	37,3%	15,5%
Prlov	44,7%	4,8%	14,1%	36,4%	16,1%
Seninka	40,9%	5,7%	17,0%	36,5%	10,4%
Střelná	56,8%	1,8%	4,6%	36,8%	24,7%
Študlov	58,2%	3,2%	3,2%	35,4%	21,4%
Ústí	22,6%	7,5%	27,4%	42,5%	9,2%
Valašská Polanka	46,5%	5,5%	12,6%	35,5%	11,3%
Valašská Senice	45,6%	4,8%	4,4%	45,2%	16,3%
Valašské Příkazy	54,5%	2,9%	4,7%	37,8%	9,1%
MAS	49,2%	4,3%	9,6%	37,3%	15,2%
Zlínský kraj	29,30%	7,80%	22,50%	40,40%	16,40%
ČR	14%	6,80%	34,50%	44,70%	5%

Tabulka 5 Podíl věřících obyvatel na území Hornolidečska (%) Zdroj: SLDB 2011

Vývoj v počtu obyvatel na Hornolidečsku lze označit za stabilní. V dlouhodobém horizontu (1991 – 2012) došlo k mírnému nárůstu počtu obyvatel. V současné době, kdy dochází k vylidňování venkova, lze tento vývoj označit za pozitivní. Stejně je možné hodnotit také index stáří, který vykazuje hodnotu 90, což znamená, že zde mírně převažuje generace mladých lidí do 14 let nad lidmi důchodového věku. Co se týká vzdělanostní struktury je možné sledovat pozvolný nárůst počtu lidí s maturitou a s vysokoškolským vzděláním. Za zmínku stojí také nadprůměrný počet věřících lidí a to jak v porovnání s celou ČR, tak i v rámci Zlínského kraje

2.2 Technická infrastruktura

V oblasti technické infrastruktury je možné obce Hornolidečska považovat za poměrně dobře vybavené. Všechny obce v území jsou plynofikované a rozsah plynofikace je dostatečný.

Ve většině obcí bude také brzy hotová splašková kanalizace. Tu již mají obce Horní Lideč a Lidečko a v současné době probíhá její výstavba v obcích Lačnov, Francova Lhota, Valašská Senice, Střelná, Lužná, Valašská Polanka, Leskovec a Ústí. Hotová by měla být v roce 2015, zbylé obce zatím její výstavbu neplánují. Na tuto kanalizační síť by se postupně měla napojit většina domácností, které dnes používají septiky nebo žumpy. Kanalizační síť ústí do dvou ČOV a to v Lidečku a ve Vsetíně.

Internetové připojení je dostupné ve všech obcích v regionu, služby poskytují buď velké společnosti, ale také několik lokálních poskytovatelů. Nejčastěji se jedná o bezdrátové připojení prostřednictvím antény. Problémy s dostupností internetového připojení jsou pouze na odlehlých místech a samotách, jedná se však především o jednotlivce a internetové připojení zde často ani není žádoucí (rekreační objekty, starší obyvatelé)

Mezi další prvky technické infrastruktury obcí patří veřejné osvětlení. To se samozřejmě nachází v každé obci, ovšem problémy jsou jejich technickým stavem a rozšiřování do míst, kde vzniká nová zástavba. Většina stávajících sloupů veřejného osvětlení nerespektuje nejnovější trendy v používání úsporných a nízkoenergetických technologií, které umožňují zvyšovat efektivitu a snižovat náklady na veřejné osvětlení.

Pitná voda je v obcích zajištěna vodovodní sítí s dostatečnou kapacitou na připojení nových odběratelů. Kvalita vody je velmi dobrá. Řada obyvatel, především v rodinných domech má k dispozici také vlastní studnu, která je však častěji využívána k užitkovým účelům (zalévání, splachování, apod.)

2.3 Doprava

Členské obce ve sdružení Hornolidečska jsou napojeny na různě významné dopravní sítě (uzly).

Silniční doprava

Obcemi v Hornolidečsku (mimo obce Lačnov, Pozděchov, Prlov, Seninka, Střelná, Študlov a Valašská Senice) prochází významný silniční koridor I/57. Jedná se o silniční trasu I. třídy integrující oblast Zlínského a Moravskoslezského kraje. I/57 je považována za klíčovou silniční infrastrukturu, která následně propojuje Východní Moravu, Slovensko (hraniční přechod Brumov Bylnice – Horní Srnie) a Polsko (hraniční přechod Bartultovice – Trzebina). Její celková délka je 167,859 km (z toho cca 20 km leží na území mikroregionu Hornolidečska). Silniční komunikace I/57 představuje páteř dopravní infrastruktury pro obyvatele Hornolidečska, taktéž je významná pro nákladní (tranzitní) dopravu. Tato silnice dále spojuje členské obce mikroregionu s okresním městem Vsetín. Intenzita silniční dopravy komunikace I/57 je v úseku Valašské Příkazy - Ústí značně proměnlivá. Obecně se však jedná o nejvytíženější dopravní infrastrukturu v mikroregionu. Zatímco v úseku Valašské Příkazy -

Horní Lideč je hustota silniční dopravy 3442⁵ (voz/24h)⁶. V úseku Horní Lideč - Valašská Polanka činí hodnota již 4059 (voz/24h). Mezi Valašskou Polankou a Ústím pak dochází k nárůstu hustoty silniční dopravy na 5273 (voz/24h). Tuto situaci reflektuje obrázek č. 6: „Hustota silniční dopravy mikroregionu Hornolidečska v roce 2010“. Je nutno poznamenat, že průměrná intenzita silniční dopravy v Česku na silnicích 1. třídy je 7565 (voz/24h).

V blízkosti státní hranice se Slovenskem je lokalizována obec Střelná. Obcí prochází silnice I/49 (celková délka na území mikroregionu je cca 21 km), která se v Horní Lidči napojuje na silniční komunikaci I/57, tím vzniká peáž⁷ silničních tras. V obci Valašská Polanka pak tato peáž končí a silnice I. třídy I/49 následně směřuje na Zlín. Obce Pozděchov a Prlov se rozprostírají na této silniční trase. I/49 představuje pro obyvatele obcí v mikroregionu významný silniční koridor, neboť spojuje Zlínský kraj se Slovenskem (hraniční přechod Střelná – Strelenka) a neméně důležité je spojení obcí Hornolidečska s krajským městem Zlín. Hustota silniční dopravy je v úseku Střelná – Horní Lideč 1329 (voz/24h). V úseku Horní Lideč – Valašská Polanka figuruje jako peáž se silnicí I/57, proto je hustota silniční dopravy stejná. V úseku Valašská Polanka – Pozděchov je intenzita dopravy 1939 (voz/24h) a je tedy značně podprůměrná.

Obcemi Francova Lhota a Valašská Senice prochází silnice 04910, která se mezi Střelnou a Horní Lidčí napojuje na silnici I/49. Silnice 05741 prochází obcí Seninka. Ta se mezi obcemi Leskovec a Valašská Polanka napojuje na silniční trasu I/57, dále obcí Lačnov prochází silnice 04946 a Študlovem komunikace 05746, obě jsou napojeny na silnici I/57 a to v Horní Lidči a Valašských Příkazech.

V dlouhodobém plánu budování dálniční sítě je připravován záměr na vybudování rychlostní silnice R49, která má v budoucnu integrovat oblast Východní Moravy a Západního Slovenska. Její plánovaná délka je 69 km (z toho cca 15 km na území Hornolidečska), přičemž začátek této silniční trasy je v Hulíně, kde se napojuje na dálnici D1. Dále by měla vést přes Fryšták, Lípu, Pozděchov, Horní Lideč a Střelnou do slovenské Lysé pod Makytou. Na Slovensku je plánované napojení na rychlostní silnici R6 a následně v Púchově na dálnici D1.

Menší rozsahem, ale ne významově je problematika bezmotorové dopravy, především cyklodopravy. V této souvislosti je na území obcí sdružených v mikroregionu plánovaná výstavba cyklostezky Bečva – Vlára – Váh. Jejím účelem je podpořit (zajistit) nemotorovou silniční dopravu v území. Tato cyklostezka bude procházet mikroregionem Hornolidečska, přičemž na severu bude napojena na již existující síť cyklostezek Bečva a na jihu bude dále směřovat k Vlárskému průsmyku na Slovensko. Na Slovensku by se měla napojit na cyklostezku Váh. Cílem plánované cyklostezky je především minimalizace potenciálních rizik

---

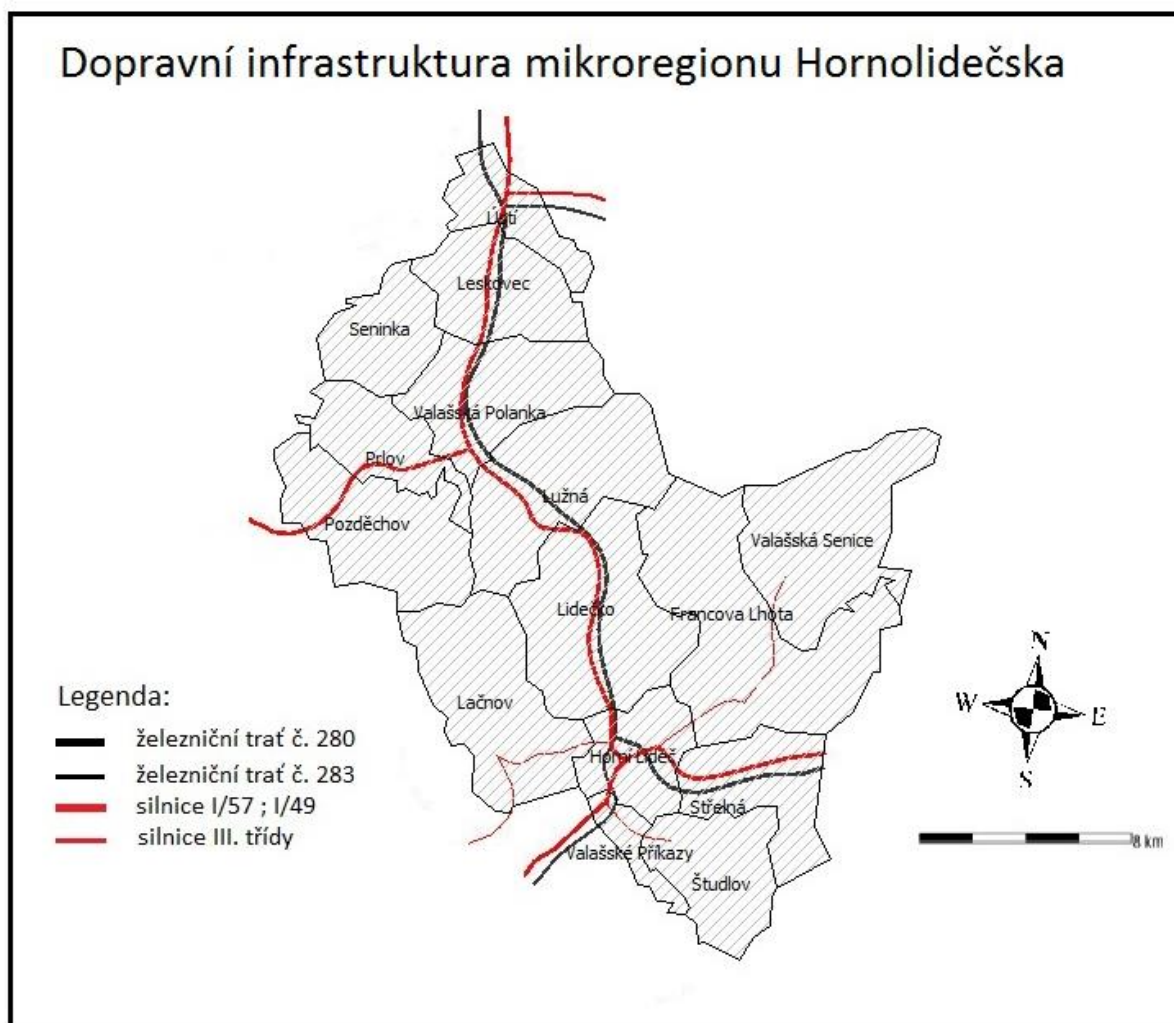
⁵ Sčítání dopravy 2010

⁶ Počet vozidel za 24 hodin

⁷ Souběh dvou silnic po stejné (fyzické) trase

a ohrožení cyklistů, protože právě cyklisté (všech věkových kategorií) se v dnešní době pohybují (přepravují) na velmi frekventované silnici I. třídy I/57 potažmo I/49. Existuje proto značné riziko, že dojde ke střetům mezi cyklisty a motoristy a tím k újmě na zdraví či majetku. Výstavba cyklostezky by výrazně podpořila jednak cykloturismus v oblasti, ale také cyklodopravu jako takovou. Cyklostezka Bečva – Vlára – Váh bude realizována v blízkosti silnice I/57.

Dopravní infrastruktura SO Ho je reflektována v obrázku č.5: „Dopravní infrastruktura mikroregionu Hornolidečska“

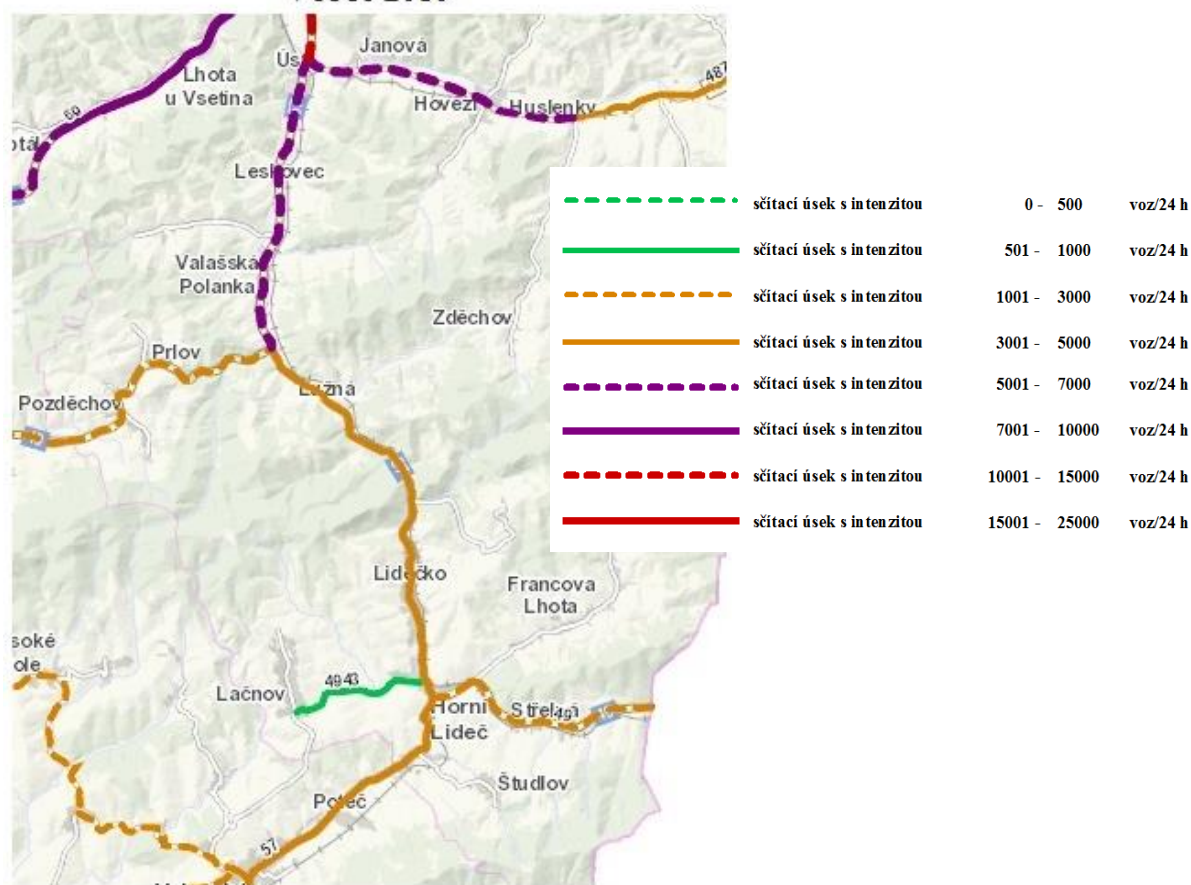
Obrázek 4 Dopravní infrastruktura, vlastní zpracování

Nejzatíženější úseky silnic SO Hornolidečsko v roce 2010			
Sčítací úsek	Silnice	Úsek	počet motor. vozidel za 24 h
7-2400	I/487	Ústí	5 903
7-1310	I/57	Valašská Polanka - Ústí	5 273
7-1326	I/57	Horní Lideč - Lužná	4 258

Tabulka 6 Frekvence dopravy na silničních tazích.

Zdroj: ŘSD - Celostátní sčítání dopravy 2010

Hustota silniční dopravy mikroregionu Hornolidečska v roce 2010

Obrázek 5 Hustota silniční dopravy, zdroj: ŘSD

Železniční doprava

Mikroregionem Hornolidečska prochází železniční trať č. 280. Jedná se o elektrizovaný a dvoukolejný železniční uzel propojující Hranice na Moravě – Valašské Meziříčí – Vsetín – Horní Lideč – Štřelnou – Púchov (SK). Železniční trať v úseku Hranice na Moravě – Valašské Meziříčí byla uvedena do provozu již v roce 1884, do Vsetína o rok později. V roce 1928 do Horní Lidče. Poslední etapa výstavby železniční tratě z Horní Lidče do Púchova byla dokončena v roce 1937. Elektrifikace železnice byla provedena v roce 1960. Celková délka tratě činí 90 km. V rámci tohoto železničního uzlu jsou provozovány nejenom osobní i dálkové rychlíky, ale i expresy ze Slovenska do Prahy. Železniční trať č. 280 představuje mezinárodně významný železniční koridor umožňující také železniční nákladní (i tranzitní) přepravu mezi Českem, Slovenskem a ostatními státy v Evropě. Na této trati leží zastávky obcí Štřelná, Horní Lideč, Lidečko, Lužná, Valašská Polanka, Leskovec a Ústí. Jedná se o

důležité dopravní spojení mezi mikroregionem a okresním městem Vsetín a představuje tak významný dopravní faktor při dojížděcí do zaměstnání či vzdělávacích institucí.

Mikroregion je dále napojen na železniční trať č. 283 vedoucí z Horní Lidče do Brumova Bylnice (v celkové délce 19,1 km). Jedná se o železniční trať regionálního významu, která byla uvedena do provozu v roce 1928. Tato jednokolejná a neelektrizovaná železniční trať umožňuje přepravu vedenou výhradně motorovými soupravami. Velká část osobních vlaků je tažena moderními soupravami Regionova nabízející bezbariérový přístup. V méně častých případech je železniční trať č. 283 využívána také pro nákladní dopravu. V rámci mikroregionu jsou na tuto železniční trať napojeny zastávky obce Horní Lideč a Valašské Příkazy.

Na území MAS Hornolidečska se nachází dvě silnice I. třídy, které se částečně překrývají, je to silnice I/57 (Brumov –Bylnice – Vsetín) a I/49 (Střelná – Zlín). Obě tyto silnice patří mezi významné dopravní tahy směrem na Slovensko a tomu také odpovídá intenzita silniční dopravy. Zvýšený počet automobilů, především nákladních má následně negativní vliv jak na čistotu ovzduší v obcích, tak také na bezpečnost při pohybu na silnicích. Významná je na Hornolidečsku také železniční doprava. Zdejší trať propojuje Českou a Slovenskou republiku a využívá ji řada mezinárodních osobních vlaků.

2.4 Vybavenost obcí a služby

Obce na Hornolidečsku jsou převážně dostatečně vybavené. Množství nabízených služeb a řemesel je velmi individuální a zpravidla odpovídá velikosti obce. V malých obcích se vždy nachází alespoň obchod a hospoda, velká část obcí má také kadeřnictví a autoservis. Větší obce mají širší spektrum jak služeb, tak obchodů, nabídka je zde rozšířena o prodejnu textilu, květinářství, či další specializované obchody. Jako nedostačující je možné označit nabídku prodejen drogerie, tento nedostatek však řeší místní prodejny potravin, které mají sortiment rozšířený o běžné drogistické zboží. Přehled služeb v jednotlivých obcích je uveden v příložené tabulce.

Služby	Francova Lhota	Horní Lideč	Lačnov	Leskovec	Lidečko	Lužná	Pozdětchov	Prlov	Seninka	Střelná	Študlov	Ústí	Valašská Polanka	Valašská Senice	Valašské Příkazy
prodejna potravin	4	4	2	1	3	1	1	1	1	2	1	2	2	1	1
prodejna drogerie	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0
řeznictví	2	2	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
restaurace/hospoda	6	4	3	2	5	2	1	1	1	2	1	1	3	1	1

Kavárna/cukrárna	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
pošta	1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0
kadeřnictví	3	4	0	0	2	1	2	0	1	1	0	0	2	0	0
kosmetika	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stolařství	8	3	1	0	0	1	1	0	1	4	1	2	0	1	1
zámečnictví	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	0
autoservis	2	2	1	0	2	0	1	0	1	2	0	1	3	0	0
stavební firma	2	2	3	0	2	1	0	1	1	2	0	2	1	0	1
Jiné	0	2	0	2	3	1	4	1	0	0	0	3	0	0	1

Tabulka 7 Přehled služeb v jednotlivých obcích

Zdroj: Místní šetření

2.4.1 Infrastruktura pro sport a kulturu

Ze zjištěných dat vyplývá, že základní kulturní a sportovní infrastruktura se nachází téměř v každé obci MAS Hornolidečska. Obecní knihovna chybí pouze v obci Valašské Příkazy. Ve většině obcí se nachází také větší kulturní zařízení typu – kulturním dům, takové zařízení chybí pouze v obci Horní Lideč, Lačnov a Ústí. Z hlediska sportovních aktivit se na celém území nachází pouze 3 oficiální střediska pro volný čas dětí a mládeže – v Lidečku, v Lačnově a v Senince, ostatní obce nabízejí dětem a mládeži trávení volného času především prostřednictvím zájmových kroužků v rámci spolků působících v obci (sportovci, hasiči, včelaři, apod.).

Sportovní infrastrukturu reprezentují především fotbalová hřiště, která se, kromě Pozdřehova, nachází v každé obci MAS. K jiným aktivitám slouží víceúčelová hřiště. Alespoň jedno se nachází v každé obci, s výjimkou obce Prlov. Na celém území funguje pouze jedno koupaliště v obci Valašská Senice, přírodní možnost koupání zde zcela chybí. Počty jednotlivých sportovních a kulturních zařízení jsou uvedeny v tabulce níže. Rozpis podle obcí se nachází v přiložených analytických tabulkách.

	Francova Lhota	Horní Lideč	Lačnov	Leskovec	Lidečko	Lužná	Pozděchov	Prlov	Seninka	Střelná	Študlov	Ústí	Valašská Polanka	Valašská Senice	Valašské Příkazy
Veřejná knihovna vč. poboček	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Stálá kina															
Divadlo															
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)															
Galerie (vč. poboček a výstavních síní)	1														
Kulturní zařízení ostatní	1	1	1	1	1	2	2	3	1	6	1	1	1	1	1
Středisko pro volný čas dětí a mládeže			1		1		.								
Sakrální stavba	2	1	1	1	1		2	.		1	2		1	1	
Koupaliště a bazény														1	
- z toho kryté bazény															
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	4	8	1	2	1	2	2		2	3	2	3	2	1	1
Tělocvičny (vč. školních)	1	1	1	1			1			1			1		
Stadiony otevřené		1						1							
Ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem nebo správcem)	1	1	1		2	2	2		1		1		1	1	

Tabulka 8 Počet kulturních a sportovních zařízení v obcích, zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

Na území MAS se nachází několik kulturních památek, mezi nejvýznamnější a také nejhojnější patří sakrální stavby, především kostely, ale také drobné sakrální stavby (kříže). Většina historických budov byla v minulosti přemístěna do skanzenu v Rožnově pod Radhoštěm.

Obec	Památky
Francova Lhota	kostel sv. Štěpána uherského, pamětní kříž Pulčín, zbytky skalního hradu Pulčín
Horní Lideč	Socha panny Marie
Lačnov	Venkovská usedlost čp.13
Lidečko	Kostel sv. Kateřiny, Boží muka
Lužná	Zvonice, soubor vinných sklepů
Pozděchov	Kostel sv. Jiří, evangelický kostel, pomník obětí nacismu
Seninka	Venkovská usedlost čp.1
Střelná	Zvonice, Venkovská usedlost
Ústí	Socha sv. Jana Nepomuckého
Valašská Polanka	Pamětní kříž

Tabulka 9 Seznam kulturních památek v jednotlivých obcích

Zdroj: místní šetření

2.4.2 Zdravotnická a sociální infrastruktura

Dalším tématem hodnocení sociální dimenze rozvoje území je oblast zdravotních a sociálních služeb. Zde se projevuje venkovský charakter mikroregionu Hornolidečska, kdy přirozená spádová centra zajištění komplexních zdravotních a sociálních služeb je potřeba hledat ve městech Vsetín a Valašské Klobouk. Vzhledem k trendu stárnutí populace se bude stále zvyšovat poptávka po zařízení, které se skupinou starých obyvatel pracuje, případně jim poskytuje péči. Je žádoucí, aby takové zařízení bylo nízkokapacitní, co nejlíže přirozenému prostředí klientů s širokou nabídkou poskytovaných sociálních služeb. V souladu s výše uvedeným, je žádoucí, aby na území Hornolidečska takové zařízení vzniklo a působilo. V současné době totiž občané vyžadující péči v takovém zařízení, končí mimo území, často ve městech, mimo své přirozené prostředí. Tabulky 9 a 10 ukazují základní vybavenost území mikroregionu Hornolidečska zařízeními a poskytovateli zdravotních a sociálních služeb.

Obec	Praktický lékař - dospělí	Praktický lékař - děti a dorost	Lékař - Stomatologie	Lékař - Gynekologie	Další zdravotnická zařízení
Francova Lhota	Ano	Ne	Ne	Ne	Ne
Horní Lideč	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Lačnov	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Leskovec	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Lidečko	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano
Lužná	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Pozděchov	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Prlov	Ano	Ne	Ne	Ne	Ne
Seninka	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Střelná	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Študlov	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Ústí	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Valašská Polanka	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Valašská Senice	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Valašské Příkazy	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

Tabulka 10 Zdravotnická infrastruktura v obcích Hornolidečska

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

Poskytovatel	Sídlo	Typ služby
Obec Horní Lideč	Horní Lideč	Domov důchodců
Letokruhy, o.p.s. - denní stacionář	Valašská Polanka	Denní stacionáře, terénní služba, odlehčovací služby,
Charita Vsetín	Vsetín	Terénní služby

Tabulka 11 Poskytovatelé sociálních služeb v území

Zdroj: Místní šetření

Území MAS Hornolidečska disponuje základní vybaveností v oblasti sociálních a zdravotních služeb. Obce Horní Lideč a Valašská Polanka plní funkci přirozených center mikroregionu Hornolidečska ve vazbě na poskytování sociálních a zdravotních služeb. Za pozornost dále stojí, že rovněž v oblasti zdravotních a sociálních služeb byly v programovém období 2007-2013 realizovány rozvojové projekty s využitím strukturálních fondů Evropské unie. Takto byl v obci Valašská Polanka vyřešen problém nevyhovujících prostor poskytování zdravotních služeb prostřednictvím vybudování nového spádového zdravotního střediska. Objekt domu s pečovatelskou službou v obci Horní Lideč pak prošel modernizací spojenou s jeho zateplením.

Naprostá většina zdravotnických zařízení se nachází ve dvou spádových obcích – Horní Lideč a Valašská Polanka, standardně zde mají svou ordinaci praktický, dětský a zubní lékař. Do některých obcí praktický lékař jednou týdně dojíždí ze spádové obce. Větší zdravotnická zařízení s více specialisty se nachází ve Vsetíně a ve Valašských Kloboukách. Zajištění sociálních služeb v území je náročnější. Většina péče v území je zajišťována terénní službou. Pokud občané potřebují stálou péči bývají přemístěni do některého z větších zařízení, které je však mimo území Hornolidečska. Tato služba zde prokazatelně chybí.

2.5 Život v obcích

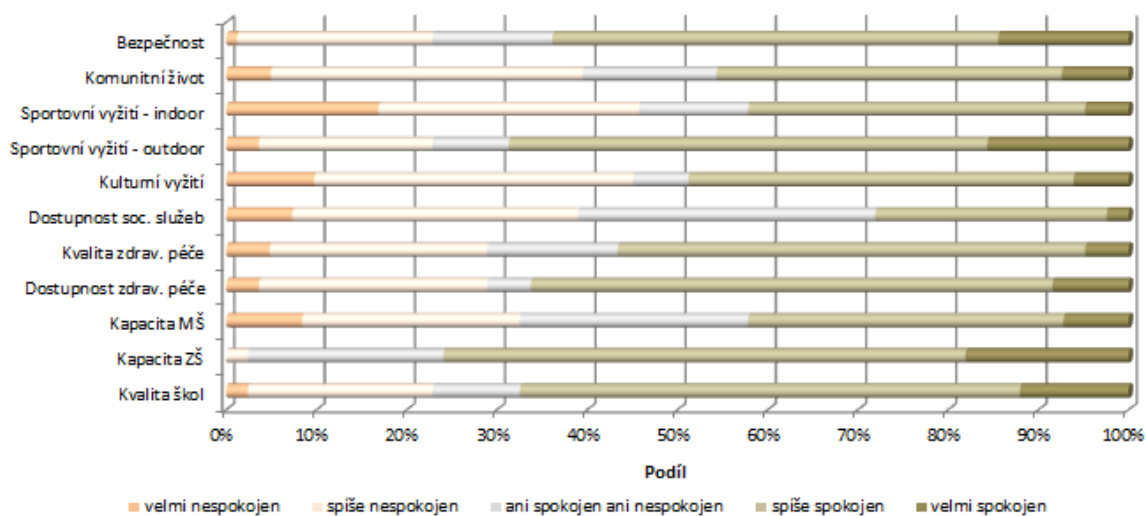
Území MAS Hornolidečska je typický venkovský region. Nenachází se zde žádné město a žádná z obcí nemá více než 2000 obyvatel. Přirozenými centry jsou bývalé střediskové obce Horní Lideč a Valašská Polanka. V těchto dvou obcích se nachází širší spektrum občanské vybavenosti, které slouží i okolním spádovým obcím (např. základní škola, zdravotnické ordinace apod.). Obecně lze kvalitu života na Hornolidečsku hodnotit spíše pozitivně, neboť se zde nevyskytuje častý problém venkovských obcí, tedy jejich vylidňování. Od roku 1991 dochází dokonce k mírnému nárůstu počtu obyvatel.

Základním hybatelem života na Hornolidečsku jsou v jednotlivých obcích místní spolky a sdružení, které se významně podílí na organizaci společenského a kulturního života obcí. V každé obci je možné najít sbor dobrovolných hasičů, sportovní oddíl a myslivecké sdružení. Téměř každá obec má však i další spolky s různým zaměřením a předmětem činnosti. V posledních letech začaly vznikat také sdružení, jejichž posláním je přímo rozvoj a zlepšení života v obci.

Pro posouzení kvality života v obcích Hornolidečska byla využita metoda dotazníkového šetření. Z tohoto šetření vyplynulo, že za nejvýznamnější problém v oblasti života v obcích považují občané dostupnost sociálních služeb. Sociální péče je na Hornolidečsku zajištěna především prostřednictvím terénních služeb. Nespokojeni jsou obyvatelé také s nabídkou sportovních aktivit „pod střechou“, kdy téměř polovina dotázaných uvedla nespokojenost s nabídkou těchto aktivit. Více než 40% respondentů uvedlo jako nedostačující také kulturní

vyžití, zde je ovšem nutné vzít v potaz skutečnost, že na rozdíl od jiných otázek zde byl malý poměr neutrálních odpovědí a téměř 50% obyvatel je s nabídkou kulturního vyžití spokojeno. Podrobný přehled odpovědí je znázorněn v níže uvedeném grafu.

Graf 1 Spokojenost obyvatel s nabídkou základní občanské vybavenosti

2.6 Bydlení

2.5.1 Vývoj bydlení

Většina bytů na území Hornolidečska se nachází v rodinných domech, které tvoří převažující formu bydlení. Ve většině obcí se nachází několik menších bytových domů s nejčastěji max. 8 byty. Údaje o počtu obydlených bytů v jednotlivých letech vychází z výsledků Sčítání obyvatel, které se koná s desetiletou periodou. Průběžné data za každý rok nejsou sledována. Z tabulky vyplývá, že na území Hornolidečska trvale dochází k navyšování počtu obydlených bytů, tento nárůst byl patrnější mezi lety 1991 a 2001, kdy došlo k nárůstu počtu obydlených bytů o více než 11 %. V další dekádě, mezi lety 2001 a 2011 došlo opět k nárůstu počtu bytů a to o 3,6 % jak ukazuje přiložená tabulka.

Obec	stav 1991	stav 2001	absolutní změna 1991-2001	relativní změna (%) 1991-2001	Stav 2011 (26.3.)	absolutní změna 2001-2011	relativní změna (%) 2001 - 2011
Francova Lhota	455	505	50	111,0	509	4	100,8
Horní Lideč	325	407	82	125,2	449	42	110,3
Lačnov	233	248	15	106,4	248	0	100,0
Leskovec	190	205	15	107,9	209	4	102,0
Lidečko	437	523	86	119,7	516	-7	98,7
Lužná	190	197	7	103,7	200	3	101,5
Pozděchov	181	191	10	105,5	186	-5	97,4
Prlov	152	168	16	110,5	167	-1	99,4
Seninka	104	111	7	106,7	112	1	100,9

Střelná	174	185	11	106,3	200	15	108,1
Študlov	127	145	18	114,2	145	0	100,0
Ústí	164	184	20	112,2	196	12	106,5
Valašská Polanka	349	384	35	110,0	422	38	109,9
Valašské Příkazy	65	66	1	101,5	87	21	131,8
Valašská Senice	138	142	4	102,9	148	6	104,2
Celkem	3284	3661	377	111,5	3794	133	103,6

Tabulka 12 Vývoj počtu bytů, zdroj: SLDB 1991, 2001, 2011, vlastní výpočty

	Počet bytů											Počet domů
	byty celkem - druh domu			neobydlené byty - důvod neobydlenosti					obydlené byty - druh domu			
	celkem	z toho		celkem	z toho				celkem	z toho		
	rodinné domy	bytové domy		změna uživatelé	slouží k rekreaci	přestavba	nezpůsobilé k bydlení		rodinné domy	bytové domy	Celkem	
Francova Lhota	646	578	64	137	2	56	3	32	509	442	63	506
Horní Lideč	494	380	110	45	1	7	1	8	449	339	106	333
Lačnov	316	289	20	68	-	19	4	12	248	222	19	268
Leskovec	254	235	15	45	2	30	-	3	209	192	14	217
Lidečko	645	618	25	129	1	43	1	8	516	490	24	495
Lužná	296	276	20	96	3	65	7	4	200	181	19	254
Pozděchov	257	246	10	71	1	47	12	5	186	176	9	221
Prlov	206	193	10	39	-	27	2	1	167	155	10	167
Seninka	138	123	15	26	4	13	-	1	112	98	14	106
Střelná	266	246	19	66	1	31	3	5	200	183	16	204
Študlov	187	178	8	42	-	10	-	6	145	137	7	159
Ústí	244	234	8	48	1	11	1	1	196	186	8	195
Valašská Polanka	500	434	58	78	3	38	11	10	422	356	58	399
Valašská Senice	209	206	-	61	-	36	-	11	148	145	-	182
Valašské Příkazy	99	79	15	12	2	1	2	3	87	71	13	77

Tabulka 13 Počet domů a bytů v obcích

Zdroj: SLDB 2011

Obec	Francova Lhota	Horní Lideč	Lačnov	Leskovec	Lidečko	Lužná	Pozdřechov	Prlov	Seninka	Střelná	Študlov	Ústí	Valašská Polanka	Valašská Senice	Valašské Příkazy
Dokončené byty celkem	47	63	23	14	98	19	11	19	5	24	14	15	49	11	17
Dokončené byty v rodinných domech	25	38	12	11	45	12	8	15	5	14	7	11	44	9	14

Tabulka 14 Dokončené byty v letech 2001 – 2012

Zdroj: SLDB 2011

Z místního šetření vyplynulo, že v nabídce bydlení pro nové zájemce převažují možnosti nové výstavby na volných parcelách, které jsou vhodné k zástavbě. Celkem je evidováno kolem 200 takových míst, jejich nabídka se značně liší v jednotlivých obcích. Co se týká nabídky bydlení v obecních bytech, ta není příliš pestrá. Pokud některá obec disponuje obecními byty, jedná se řádově o jednotky, nejvíce bytů se nachází v obci Valašská Polanka, kde je jich 15. Dle zjištěných informací, však pouze obec Střelná má v současné době volný byt. Přehled situace je uveden v níže uvedené tabulce. Zájem o bydlení přímo u vedení obcí projevuje menší část zájemců, dá se však předpokládat, že k hledání pro ně vhodného řešení využívají z jiných zdrojů.

Obec	Francova Lhota	Horní Lideč	Lačnov	Leskovec	Lidečko	Lužná	Pozdřechov	Prlov	Seninka	Střelná	Študlov	Ústí	Valašská Polanka	Valašská Senice	Valašské Příkazy
Počet obecních bytů (příp. i kolik je jich volných)	21 /0	14 /0	10 /0	2/0	8/0	12 /0	0	0	6/0	5/1	N	0	15 /0	0	N
Počet volných stavebních pozemků v ÚP	3	N	5	50	20	0	0	15	7	10	N	30	40	21	N
Kolik řádově obec eviduje zájemců o bydlení v obci (v obecních bytech nebo na stavebních pozemcích)	1	N	2	10	8	1	5	0	5	3	N	0	5	0	N

Tabulka 15 Možnosti bydlení v obcích

Zdroj: Místní šetření

Vývoj počtu bytů se dlouhodobě zvyšuje, i když se tempo v poslední dekádě snížilo. Převládající formou bydlení je bydlení v rodinných domech, které často slouží jako dvojgenerační. Celkově lze stav bytového fondu označit za dostačující a odpovídající demografickému vývoji.

2.7 Životní prostředí

Na stav životního prostředí na území má vliv několik významných faktorů. Jedním z hlavních jsou Chráněné krajinné oblasti (CHKO) na území MAS, jedná se o CHKO Beskydy a CHKO Bílé Karpaty, celkem na více než 43% území Hornolidečska leží ve zvláště chráněném území, kde je režim ochrany životního prostředí přísnější než na jiném území. Další faktory, které mají vliv na stav životního prostředí jsou – nízká hustota osídlení, menší sídla bez velkého města, absence velkých průmyslových podniků a šetrný způsob zemědělství. Jednotlivé aspekty ŽP jsou detailně analyzovány v následujících podkapitolách.

2.7.1 Odpadové hospodářství

Svoz odpadu na Hornolidečsku zajišťuje společnost Rumpold. Kromě Směsného komunálního odpadu (KO) sváží v pravidelných intervalech také tříděný odpad – plasty a sklo. Většina KO je likvidována nejméně vhodnou formou, tedy skládkováním. Nejbližší skládka se nachází v lokalitě Valašské Klobouky – Smolina, zde také končí KO z Hornolidečska. Na území Hornolidečska, se nenachází žádná skládka s volnou kapacitou. V minulosti se nacházela skládka v obcích Lačnov a Francova Lhota. Obě skládky jsou již rekultivované a nepoužívané.

Tříděný odpad je svážen tzv. „pytlou metodou“, kdy domácnosti dostávají zdarma pytle na plasty a sklo. Díky této metodě se v posledních letech zvýšil objem vytríděného odpadu, stále však většina odpadu končí v popelnicích pro směsný komunální odpad. Většina obcí má také zřízeno sběrné místo pro sběr nebezpečného a velkoobjemového odpadu a také sběr elektroodpadu. Velkoobjemový odpad bývá pravidelně svážen na jaře, pomocí valníků přistavených v několika lokalitách v každé obci.

Další skupinou odpadů je biologicky rozložitelný odpad (BRO) produkovaný domácnostmi. Tento druh odpadu jsou obyvatelé většinou schopni likvidovat sami, především kompostováním. Kompostování BRO je z pohledu vedení obcí žádoucí metodou a z toho důvodu se část obcí zapojila do projektu na pořízení malých kompostérů pro občany. Větší kompostárna se nachází pouze v obci Lačnov.

Zařízení pro nakládání s odpadem	Obec
Sběrná místa	
Sběrné místo Lačnov	Lačnov
Sběrné místo Francova Lhota	Francova Lhota
Výkupny odpadů	
Antonín Válek	Horní Lideč
Miroslav Smýkal - KOVEKO	Valašská Polanka
Ondřej Zemčík	Horní Lideč
Pavel Bravenec	Seninka
Sběratelství s.r.o.	Valašská Polanka
TOŠVITO, spol.s r.o.	Seninka

Tabulka 16 Zařízení pro nakládání s odpadem

Zdroj: vlastní zpracování

2.7.2 Ochrana ovzduší

Zlínský kraj byl v minulosti považován za silně industrializovanou oblast. Tato skutečnost se projevila na dlouhodobém znečišťování ovzduší, degradaci půd, vodstva, lesů a materiálů. Po rozpadu Československa došlo postupně k útlumu některých, do té doby významných průmyslových aktivit a následnému obratu v některých ukazatelích. V průběhu posledních dvou desetiletí se podstatně začíná zlepšovat kvalita ovzduší a vod. Některé oblasti životního prostředí jako jsou např. půdy, lesy nebo biota však potřebují dlouhodobější regeneraci, protože k jejímu zlepšení dochází až s časovým odstupem.

Průmyslové aktivity na území kraje ovlivňují životní prostředí a kvalitu ovzduší i samotného území MAS Hornolidečska. V posledních dvaceti letech je monitorována snižující se tendence emisního zatížení plynoucího z průmyslové činnosti a středních zdrojů znečištění. Tento pokles byl zaznamenán v ukazatelích SO₂, CO, NO_x a tuhých látek. Na území MAS Hornolidečska není lokalizován žádný zdroj, který by se výrazněji podílel na znečišťování ovzduší. Negativní vliv na kvalitu ovzduší má však nedaleký průmyslově zaměřený Vsetín, který i nadále patří mezi významné průmyslové centrum v kraji. Za významný faktor, který negativně determinuje kvalitu ovzduší, patří i doprava a vysoká míra automobilismu. Mikroregion je považován za tranzitní oblast ležící na strategickém dopravním tahu I 57, obsluhující velkou část území Zlínského kraje. Silnice integruje Zlínský a Moravskoslezský kraj, často prochází středem obcí a mimo samotné znečištění ovzduší způsobuje i zvýšenou hlučnost pro obyvatelstvo mikroregionu. Významným zdrojem sezónního znečištění jsou také domácnosti spalující v kotlích ne vždy kvalitní tuhá paliva nebo jiné energetické zdroje.

Současný stav životního prostředí je z pohledu kvality ovzduší přijatelný. Na druhou stranu byla v ovzduší zjištěna zvýšená koncentrace látek, která překračovala povolený denní limit. Jedná se o látky PM₁₀ (poléťavý prach) a Benzo(a)pyren. Obě látky mohou vznikat spalováním tuhých paliv, spalováním automobilových motorů (benzín, diesel) apod. Při špatných rozptylových podmínkách dochází k vysoké koncentraci škodlivin v ovzduší a z dlouhodobého hlediska může mít přímý negativní vliv na všechny živé organismy včetně člověka.

Stejně jako v České republice, tak i v mikroregionu Hornolidečsko je snahou vyžít energie z obnovitelných zdrojů. Takovým důvodem je nejenom ochrana ovzduší před nadměrným znečištěním, ale i ochrana samotných energetických zdrojů. Zlepšení kvality ovzduší může být dosaženo zaváděním moderních technologií šetrných k životnímu prostředí. V tomto případě se může jednat o nízko-emisní technologie, alternativní paliva (biomasa, solární energie, tepelná čerpadla), zateplení domů a bytů apod.

2.7.3 Ochrana vod

Vodstvo na území Hornolidečska náleží do povodí řeky Moravy, zasahuje tak do obou základních geologických soustav České republiky a to České vysočiny a Západních Karpat. Hydrografickou osou mikroregionu je řeka Senice, pramenící v pohoří Javorníky pod horou

Makýta v nadmořské výšce 840 m n. m. Tok protéká Valašskou Senicí a směřuje k jihu, kde vstupuje do obce Francova Lhota. Zde zprava přijímá několik lokálních potoků jmenovitě Dvorský a Hamlazův potok. Řeka Senice přibírá před obcí Horní Lideč zleva potok Střelenku, pramenící v Bílých Karpatech v obci Střelná. V Horní Lidči se pak řeka stáčí na severovýchod, přijímá z levé strany potok Seninku napájející systém Lačnovských rybníků. Dále pokračuje do Lidečka, kde se do toku vlévá Račenský potok. V Lidečku pod přírodní památkou Čertovy skály vytváří soutěsku mezi Vizovickou vrchovinou a pohořím Javorníky. Tato soutěska vznikla hloubkovou erozí prouděním vody oddělující tyto dva geologické útvary. V této oblasti zprava přibírá také Pulčínský potok. Tok protéká obcí Lužná, kde z pravé strany přijímá potok Luženku a před Valašskou Polankou zleva potok Pozděchůvku tekoucí z obce Pozděchov. Mezi Valašskou Polankou a Leskovcem přibírá zprava Veřečný potok a zleva potok Seninku přitékající ze stejnojmenné obce. Následně protéká obcí Leskovec a Ústím, kde přijímá několik malých potoků. Na severu obce Ústí se řeka Senice v nadmořské výšce 354 m n. m. vlévá do Vsetínské Bečvy. Celková délka Senice je 32,5 km. Plocha povodí měří bezmála 137 km².

Na Hornolidečsku se nenachází žádné významnější vodní plocha, výjimku tvoří pouze systém Lačnovských rybníků, jež představuje vodní dílo regionálního významu. Na území obcí mikroregionu jsou vyhlášeny dvě chráněné oblasti přirozené akumulace vod. V CHOPAV Vsetínské vrchy se nacházejí obce Lačnov, Pozděchov, Prlov, Seninka a dále části území obcí Horní Lideč, Leskovec, Lidečko, Lužná, Střelná, Študlov, Ústí, Valašské Příkazy a Valašská Polanka. V případě CHOPAV Beskydy se jedná o obce Francova Lhota, Valašská Senice a části obcí Horní Lideč, Leskovec, Lidečko, Lužná, Střelná, Ústí a Valašská Polanka. Povodí řeky Moravy rozlišuje několik hydroekologicky odlišných oblastí, která je podmiňována zejména geologickou stavbou hornin. Zájmové sdružení obcí Hornolidečska spadá pod Beskydsko – Karpatskou oblast, která je charakteristická převážně flyšovými horninami Vnějších Karpat. Naměřené roční úhrny srážek zde překračují hranici 600 mm a v Beskydech dokonce 1000 mm. Charakteristickým geologickým znakem na území obcí Hornolidečsko je zvýšené riziko sesuvů půdy. Podzemní vody v neogenních sedimentech jsou často obohaceny o sirovodíkové minerální vody, vznikající rozkladem sírníků přítomných ve flyšových horninách, které proto typické pro zdejší oblast. Na druhou stranu mohou být podzemní vody smíšené také s ropnými vodami, které jsou obohaceny o metan a sirovodík.

Problémy obcí a subjektů vybavených ČOV:

- Srážková voda a řešení jejich odvodu a případně čištění.
- Neplnění limitů pro vypouštění odpadních vod.
- Větší využití jiných druhů čištění.
- Chybějící kontrola stavu povoleného nakládání s odpadními vodami u fyzických osob, rekreačních objektů, provozoven i menších podniků (výrobní uzenin, apod.).

Na území obcí stále probíhá projekt Čistá řeka Bečva. Tento projekt se pozitivně podílí na zlepšování stavu kvality podzemních i povrchových vod. V dnešní době je dokončena kanalizace v obcích Horní Lideč a Lidečko a probíhá budování kanalizace v obcích Lačnov,

Střelná, Valašská Senice, Francova Lhota, Lužná, Seninka, Valašská Polanka, Leskovec a Ústí. Zbylé obce, tedy Valašské Příkazy, Študlov, Prlov a Pozděchov, zatím stavbu kanalizace neplánují. V těchto obcích nyní pokračuje výstavba kanalizace. Předpokládá se, že do konce roku 2014 budou i tyto obce napojeny na kanalizace a čističky odpadních vod, což se pozitivně projeví na zvyšování kvality vodstva a na možném navrácení tradičních druhů živočichů do značně znečištěných toků na celém území v mikroregionu.

V roce 1997 a 2010 zasáhly území Zlínského kraje povodně. Nejinak tomu bylo také v mikroregionu Hornolidečsko. Zde povodně zanechaly vysoké materiální škody. Při povodních došlo v některých obcích i k sesuvům půdy. Sesuvy silně podmáčených půd byly zapříčiněny dlouhotrvajícími období dešťů. V Lidečku byly monitorovány sesuvy půd v roce 1997 a 2006. V lokalitě Rublov v obci Ústí v roce 2006. Povodňová problematika je řešena v Plánu oblasti povodí Moravy 2010 – 2015. V tomto plánovacím období jsou navrženy tři zájmové oblasti, pro které jsou navrhována protipovodňová opatření. Do této oblasti patří také oblast: Seninka – Seninka, jejímž cílem je stabilizace koryta toku na ochranu před Q_{20} . Mezi rizikové záplavové oblasti řeky Senice patří území obcí Francova Lhota, Horní Lideč, Leskovec, Lidečko, Lužná, Ústí, Valašská Polanka a Valašská Senice.

2.7.4 Ochrana půdy

Severo východní část území SO Hornolidečsko je pro svoji přírodovědeckou hodnotu zařazena mezi skupinu oblastí se zvýšeným stupněm ochrany a specifickým územním plánováním. Na severovýchodě a východě mikroregionu zasahuje do katastru obcí souvislé pásmo CHKO Beskydy, která na jihovýchodě přechází v CHKO Bílé Karpaty. CHKO Beskydy bylo vyhlášeno v roce 1973 a je plošně největším chráněným územím v Česku. Rozkládá se na celkové rozloze 1 160 km². Z této výměry připadá na mikroregion Hornolidečsko 74,4 km² - tj. 6,4 %. Pro CHKO Beskydy jsou typické lesní komplexy jedlobučin, pseudokrasové jevy a skalní útvary. CHKO Bílé Karpaty patří mezi biosférické rezervace UNESCO (pouze 6 v Česku) a zasahuje do katastru obcí Študlov (0,04 km²) a Valašské Příkazy (0,26 km²). Charakteristické pro CHKO Bílé Karpaty jsou původní karpatské louky a harmonická kulturní krajina vyskytující se na česko-slovenském pomezí⁸. CHKO Beskydy se rozprostírá na území obcí Francova Lhota, Horní Lideč, Leskovec, Lidečko, Lužná, Střelná, Ústí a Valašská Polanka přičemž ve Francově Lhotě a Valašské Senici zaujímá celou katastrální rozlohu území, dále zabírá velkou část území Lužné (61 %) a Valašské Polanky (51,7 %). Plošná výměra chráněného území v mikroregionu Hornolidečska dle jednotlivých obcí je zaznamenána v **tab č.17**.

---

⁸ TOUŠEK, V., Portréty krajů

Plošná výměra chráněného území v mikroregionu Hornolidečska dle jednotlivých obcí						
Obec	CHKO	Rozloha CHKO (ha)	EVL ⁹ (vně CHKO, PO) (ha)	MZCHÚ ¹⁰ (vně CHKA, PO, EVL) (ha)	Chráněné území celk. (ha)	Podíl plochy ZCHÚ na celk. ploše (%)
Francova Lhota	Beskydy	2287,55	-	-	2287,55	100,0
Horní Lideč	Beskydy	217,39	-	-	217,39	30,2
Lačnov	-	-	-	0,62	0,62	0,0
Leskovec	Beskydy	437,18	-	-	437,18	44,4
Lidečko	Beskydy	731,04	-	1,49	732,53	42,0
Lužná	Beskydy	954,85	-	-	954,85	61,1
Pozděchov	-	-	0,42	0,85	1,27	0,1
Prlov	-	-	-	11,55	11,55	1,6
Seninka	-	-	-	-	0	0,0
Střelná	Beskydy	355,06	-	-	355,06	38,3
Študlov	Bílé Karpaty	0,35	-	3,61	3,96	0,4
Ústí	Beskydy	226,31	-	-	226,31	41,8
Valašská Polanka	Beskydy	637,04	-	-	637,04	51,7
Valašská Senice	Beskydy	1594,91	-	-	1594,91	100,0
Valašské Příkazy	Bílé Karpaty	2,63	-	-	2,63	1,1
Celkem	2	7444,31	0,42	18,12	7462,85	43,7

Tabulka 17 Výměra CHKO v jednotlivých obcích

Evropsky významné lokality (EVL) jsou dle Natura 2000 (soustavy chráněných území evropského významu) registrovány v obcích Lidečko a Pozděchov. V Lidečku je chráněno území s pravidelným výskytem kolonií Netopýra velkého. V Pozděchově se jedná o dvě EVL. Lokalita s výskytem Vrkoče útlého a lokalita s výskytem kolonií Vrápence malého (v letním období). Z plošné rozlohy EVL vyplývá, že zde mluvíme o velmi malých lokalitách převážně regionálního významu, jejichž předmětem je ochrana teritorií výskytu vzácných živočichů. Přehled EVL a důvod ochrany v mikroregionu Hornolidečsko je zaznamenán v **tab. č.16**.

Evropsky významné lokality v mikroregionu Hornolidečsko a důvod jejich ochrany			
Obec	Název	Důvod ochrany	Rozloha (ha)
Lidečko	Kopec	Regionálně významná letní kolonie Netopýra velkého	0,03
Pozděchov	Kostel	Regionálně významná letní kolonie Vrápence malého	0,06
Pozděchov	Pozděchov	Významná lokalita Vrkoče útlého	0,36

Tabulka 18 Evropsky významné lokality v obcích Hornolidečska

V mikroregionu je chráněno celkem 8 přírodních památek (PP). V obcích Lačnov, Lidečko a Pozděchov nalezneme vždy po dvou lokalitách s přírodní památkou, v Prlově a Študlově po jedné. V **tab. č. 19** jsou vymezeny přírodní památky v mikroregionu Hornolidečsko a důvod jejich ochrany.

⁹ Evropsky významné lokality

¹⁰ Maloplošné zvláště chráněné území

Přírodní památky v mikroregionu Hornolidečsko			
Obec	Název	Důvod ochrany	Rozloha (ha)
Lačnov	Lačnov	Výskyt silně ohroženého druhu Šafránu bělokvětého	0,23
Lačnov	Sucháčkovy paseky	Výskyt silně ohroženého druhu Šafránu bělokvětého	0,7
Lidečko	Čertovy skály	Významný krajinný prvek – skalní výchoz pískovce Magurského flyše v podobě svise nakloněné lavice odhalené erozně denudační činností vody.	0,15
Lidečko	Kopec	PP byla vyhlášena na ochranu mohutného skalního sesuvu pískovců s rozsedlinovými jeskyněmi představujícími významné zimoviště netopýrů.	0,75
Pozděchov	Neratov	Zachovalý mokřadní ekosystém s výskytem cenného společenstva vodních bezobratlých živočichů a obojživelníků	1,9
Pozděchov	Pozděchov	Výskyt silně ohroženého druhu Šafránu bělokvětého	0,28
Prlov	Prlov	Důvodem ochrany jsou květnaté louky s výskytem zvláště chráněných a vzácných druhů květeny.	3,5
Študlov	Hrádek	Důvodem ochrany je květnatá louka s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin, teplomilná flóra a entomofauna.	3,2

Tabulka 19 Přírodní památky Hornolidečska

Nakonec je v několika obcích ustanovena ochrana památných stromů. Jedná se o Kobzovu Lípu ve Francově Lhotě, Hornolidečský Dub v Horní Lidči, Lačnovskou Babyku ve stejnojmenné obci, Žídkův Buk v Lužné a Peškovu Lípu v Pozděchově.

Z celkové rozlohy mikroregionu Hornolidečsko (170,95 km²) připadá největší podíl na lesní pozemky (87,77 km² - tj. 51,34%). Vysoký podíl lesních pozemků je monitorován jak v mikroregionu, tak i na celém Valašsku. Vysoký podíl lesnatosti může být způsoben zejména nízkou úrodností a kvalitou půdního fondu, který neumožňuje větší zemědělské aktivity. Lesnictví bylo vždy významným odvětvím na celém Valašsku vytvářející pracovní místa a příjmy místnímu obyvatelstvu. Dřevo také sloužilo a slouží jako tradiční stavební a výrobní materiál nebo energetické palivo. V dlouhodobém horizontu je zaznamenán úbytek ekonomických aktivit v oblasti lesního hospodářství, ale i tak je stále relativně významným odvětvím. V obcích Francova Lhota (11,6 km²), Lužná (9,65 km²) a Valašská Senice (8,88 km²) byla zjištěna největší výměra lesních pozemků v SO Hornolidečsko, naopak nejnižší ve Valašských Příkazech (0,80 km²), Horní Lidči 1,74 km²) a Prlově (2,88 km²). Nejvyšší lesnatost byla zaznamenána v Ústí (62,6%), Pozděchově (61,6%) a Lužné (60,9 %). Nízká lesnatost byla monitorována v Horní Lidči (24,2 %), Valašských Příkazech (34,3 %) a Prlove (40,3 %).

Rozloha zemědělského půdního fondu činí v mikroregionu 69,96 km² – tj. 41 %. Z toho připadá 24,35 km² (34,8 %) na půdu ornou. Trvale travní porosty zabírají v mikroregionu 43,51 km² (62,2 %) a 1,98 km² a 0,12 km² na zahrady a ovocné sady. Nejvyšší rozloha zemědělské půdy (ZP) byla naměřena ve Francově Lhotě (9,82 km²), Lidečku (8,02 km²) a Lačnově (7,23 km²). Na druhou stranu nejnižší v obcích Valašské Příkazy (1,30 km²), Ústí 1,39 km²) a Prlově (3,30 km²).

Zemědělství a chov hospodářských zvířat má na Hornolidečsku dlouhou tradici. Díky velkému množství luk a pastvin převládá chov skotu a pastevectví (ovce). Zemědělství mikroregionu je

ovlivňováno specifickými klimatickými a půdními podmínkami, přičemž ZP je vhodná především pro pěstování píce (obiloviny a brambory určené pro výkrm dobytka). Silnou tradici má v mikroregionu také pěstování ovoce a páleníčářství. V **tab. č.20** je uvedena výměra a určení půdy mikroregionu Hornolidečsko.

Výměra půdy v mikroregionu Hornolidečsko							
Obec	ZP (ha)	OP (ha)	Zahrady (ha)	Ovocné sady (ha)	TTP (ha)	Podíl ZP na celk. výměře (%)	Výměra lesních pozemků (ha)
Francova Lhota	982	372	23	3	584	43	1159,7
Horní Lideč	437	269	12	0	156	61	174,3
Lačnov	723	386	24	4	309	47	678
Lidečko	802	195	14	1	592	46	757
Leskovec	336	103	11	0	222	34	547,4
Lužná	449	108	10	0	331	29	965,3
Pozděchov	412	145	15	0	252	31	828
Prlov	330	95	7	1	227	46	287,9
Seninka	254	14	5	1	234	35	414,8
Střelná	672	253	14	0	405	72	444,6
Študlov	332	167	25	2	138	35	534,8
Ústí	139	28	10	0	101	26	340
Valašská Polanka	424	119	17	0	288	34	677,4
Valašská Senice	574	85	5	0	484	36	888,1
Valašské Příkazy	130	96	6	0	28	56	79,9
Celkem	6996	2435	198	12	4351	41	8777,20

Tabulka 20 Výměra půdy dle druhů

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

2.7.5 Energetika

SO Hornolidečsko nemá žádné vlastní zdroje výroby elektrické nebo tepelné energie, které by byly způsobilé zajistit soběstačné dodávky energií pro spotřebu místní veřejnosti. V letech 2000 - 2006 proběhla plynofikace obcí (výstavba infrastruktury pro distribuci zemního plynu). V současnosti je na celém území mikroregionu vybudována poměrně kvalitní síť energetické infrastruktury zajišťující pravidelné dodávky el. energie a zemního plynu. Obce jsou dále napojeny na vodovod zabezpečující přísun pitné vody pro místní obyvatelstvo a podnikatelský sektor. Nejvýznamnější těžitelný energetický zdroj vyskytující se v území je dřevo, jeho těžba i přes dlouhodobý pokles patří mezi významné odvětví primárního sektoru (vyplývající z vysoké lesnatosti území 51,34% lesních pozemků) v mikroregionu, ale i na celém Valašsku. Vytěžené dřevo slouží mimo jiné i jako energetický zdroj pro vytápění domácností. V několika lokalitách např. Lidečko – Lomensko byly v nedávné době provedeny průzkumné vrty, které potvrdily přítomnost ložisek ropy a zemního plynu. Jedná se však o malé zásoby, jejich těžba by byla zejména finančně velice náročná a neefektivní. Dalším problémem je skutečnost, že naleziště je situováno v CHKO Beskydy a je zde předpoklad, že by vznikaly konflikty mezi důležitými zájmovými skupinami. Mezi těžební a ochrannou společností či místními občany.

Od roku 2000 byla v Česku akcentována podpora výstavby fotovoltaiky, která dosáhla svého vrcholu v roce 2010. Také v SO Hornolidečsko je monitorován vzestupný růst energeticky

udržitelných fotovoltaických elektráren využívající slunečního záření. Mezi nejvýznamnější centrum v mikroregionu patří oblast u Valašských Příkaz. Je však nutno podotknout, že se jedná o výrobní zdroj (kapacitu) lokálního významu. Solární panely jsou v hojné míře instalovány na obydlích či pozemcích obyvatelstva. Tento trend má přes své nesporné výhody i negativní dopady, přičemž dochází k postupnému zdražování cen el. energie v důsledku státního dotačního systému na fotovoltaiku. Vzestupný trend v mikroregionu zaznamenává rovněž využívání tepelných čerpadel nebo výstavba nízkoenergetických staveb.

Oblast životního prostředí na Hornolidečsku je významně ovlivněna rozsáhlým územím, které je zvláště chráněné zákonem o ochraně přírody a krajiny. Řada norem a omezení tedy vychází z tohoto zákona a upravuje některé možnosti v oblasti rozvoje obcí (nová výstavba, dopravní infrastruktura, budování průmyslových zón, apod.). Na kvalitě ŽP se nejvíce podílejí exhalace spojené s intenzivní silniční dopravou a také zplodiny, vznikající z používání tuhých paliv k vytápění domácností. Trendy na zlepšení situace jsou využívání alternativních zdrojů energií, snižování energetické náročnosti domácností a veřejných institucí a osvěta v oblasti energií a odpadového hospodářství.

2.8 Podnikání, výroba a zaměstnanost

Ze zjištěných údajů vyplývá, že podíl ekonomicky aktivních obyvatel je na Hornolidečsku stejný jako ve Zlínském kraji a v ČR. Poměrně velká část obyvatel, více než 40% vyjíždí do zaměstnání, průměr v kraji je přitom 31%, téměř polovina ekonomicky aktivních lidí pracuje v oblasti průmyslu a stavebnictví, což je o 5% více než je tomu ve Zlínském kraji a o 13% více než v celé ČR. V oblasti služeb pracuje téměř 30% obyvatel, což je výrazně méně než v rámci Zlínského kraje (56,7%) i ČR (65,1%). Zaměstnaní v zemědělství se příliš neliší od krajského i celorepublikového průměru a pohybuje se okolo 3%.

	ekonomicky aktivní	Vyjíždějící za prací	Zaměstnaní		
			v zemědělství	v průmyslu a stavebnictví	ve službách
Francova Lhota	54%	29%	3%	41%	25%
Horní Lideč	48%	41%	2%	40%	34%
Lačnov	46%	34%	4%	50%	22%
Leskovec	51%	56%	1%	53%	33%
Lidečko	46%	37%	3%	43%	26%
Lužná	49%	53%	3%	46%	28%
Pozděchov	47%	53%	2%	44%	35%
Prlov	53%	46%	3%	45%	26%
Seninka	48%	42%	11%	40%	31%
Střelná	44%	39%	3%	46%	28%
Študlov	48%	39%	2%	51%	22%

Ústí	50%	48%	1%	37%	43%
Valašská Polanka	50%	53%	3%	49%	32%
Valašská Senice	44%	28%	5%	48%	17%
Valašské Příkazy	47%	43%	5%	42%	33%
MAS	48%	43%	3%	45%	29%
Zlínský kraj	48,60%	31%	2,50%	40,80%	56,70%
ČR	48,70%	x	2,70%	32,20%	65,10%

Tabulka 21 Struktura zaměstnanosti obyvatel, vyjádřena za práci v roce 2011 (v %)

Zdroj: SLDB 2011

V mikroregionu Hornolidečsko jsou evidována všechna odvětví hospodářství, která jsou pro účely této práce členěna dle klasifikace OKEČ¹¹. Celkem bylo v roce 2014 evidováno 2 347 podnikatelských subjektů. Relativně vyšší podíl podnikatelských subjektů připadá na obce s vyšším počtem obyvatel. Mluvíme o obcích Francova Lhota, Horní Lideč, Lidečko a Valašská Polanka. Z pohledu samotných ekonomických aktivit převažovaly činnosti zaměřené na průmyslovou výrobu nad odvětvími služeb. Nejvíce ekonomických subjektů bylo zastoupeno v odvětví stavebnictví, průmysl nebo velkoobchod a maloobchod; údržba motorových vozidel. Mezi významná odvětví v mikroregionu dále patří profesní, vědecké a technické činnosti, ostatní činnosti a nakonec i ubytování, stravování a pohostinství.

Zemědělských, lesnických a rybářských odvětví bylo nejvíce evidováno v obcích Valašská Polanka, Francova Lhota a Lidečko. Nejméně pak v obci Valašské Příkazy. Vyšší podíl stavebnických a průmyslových aktivit byl zaznamenán v obcích Francova Lhota, Horní Lideč, Lidečko a Valašská Polanka. Zvýšený počet aktérů ve stavebnictví byl dále zaznamenán v obcích Lačnov, Prlov, Střelná a Študlov. Nejméně pak v Senince a Valašských Příkazech. V sektoru velkoobchod a maloobchod; opravy motorových vozidel a odvětví ostatních má primární postavení obec Lidečko, které je následováno Francovou Lhotou a Horní Lidčí. Zatímco v obcích Francova Lhota, Lačnov, Lidečko, Lužná, Prlov, Seninka, Střelná, Študlov, Valašská Polanka a Valašská Senice převládá průmyslová výroba. V Horní Lidči, Leskovci, Pozdřechově, Ústí a Valašských Příkazech převládají aktivity v sektoru služeb. Nejvyšší podíl průmyslové výroby byl evidován ve Francově Lhotě a Lidečku. Naopak nejnižší ve Valašských Příkazech. V případě odvětví služeb byl nejvyšší počet ekonomických subjektů zaznamenán v Horní Lidči, Valašské Polance a Lidečku. Absolutně nejnižší podíl služeb byl zachycen ve Valašské Senici. V tabulce č.8 jsou souhrnně uvedeny ekonomické aktivity podle převažující činnosti.

Podle právní formy podnikatelských aktivit převládají v mikroregionu živnostníci, kterých bylo v roce 2014 celkem 1 918. Vysoké je zastoupení živnostníků v Lidečku, Francové Lhotě, Valašské Polance a Horní Lidči. Dále bylo zjištěno významné postavení obchodních společností, kterých bylo v mikroregionu zaznamenáno celkem 108. Významné je také

¹¹ OKEČ – odvětvová klasifikace ekonomických činností

zastoupené svobodného povolání nebo zemědělských podnikatelů. Dále pak bychom našli několik státních organizací, které jsou zastoupeny ve všech obcích mimo Prlov, Seninku a Valašské Příkazy. Akciové společnosti jsou evidovány pouze v Horní Lidči a Valašské Polance. Družstevní organizace pak ve Francově Lhotě, Horní Lidči, Senince, Střelné, Študlově a Ústí. Nakonec v obcích působí i značný podíl podniků s ostatní právní formou. Přehled obcí v mikroregionu Hornolidečska podle právní úpravy podniků je uveden v tabulce č. 22.

Odvětvová struktura hospodářství v mikroregionu Hornolidečska																
	FL	HL	LA	LE	LI	LU	PO	PR	SE	ST	ŠT	ÚS	VP _o	VS	Vp _ř	Σ
Σ podnikatelské subjekty	290	271	179	121	315	86	136	112	77	115	101	132	272	68	72	2347
Zemědělství, lesnictví, rybolov	19	11	12	8	17	8	9	11	15	10	6	8	29	6	3	172
Průmysl	79	64	40	27	67	16	25	18	21	28	18	33	52	20	17	525
stavebnictví	74	49	70	21	88	20	26	41	6	38	38	15	54	21	14	575
Velkoobchod a maloobchod; opravy motorových vozidel	39	38	21	24	42	12	22	8	11	14	11	16	33	4	13	308
Doprava a skladování	5	5	3	2	7	2	10	3	-	3	7	3	6	-	1	57
Ubytování, stravování a pohostinství	14	16	5	7	10	3	3	2	3	3	5	9	21	3	6	110
Informační a komunikační činnost	-	1	2	2	2	1	3	1	1	-	-	2	5	-	-	20
Peněžnictví a pojišťovnictví	7	9	-	-	6	3	4	-	1	1	3	1	5	1	1	42
Činnosti v oblasti nemovitostí	1	10	2	1	5	1	-	2	-	-	1	2	2	-	2	29
Profesní, vědecké a technické činnosti	11	17	7	7	21	5	12	7	7	4	3	15	25	2	5	148
Administrativní a podpůrné činnosti	1	1	-	2	1	-	2	1	1	1	-	2	3	-	-	15
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	32
Vzdělávání	2	5	2	2	3	1	1	-	-	3	1	2	3	1	2	28
Zdravotní a sociální péče	3	10	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	3	1	-	19
Kulturní, zábavní a rekreační činnost	2	4	1	1	3	3	2	1	1	1	1	3	2	2	2	29
Ostatní činnosti	23	16	10	9	27	3	8	9	7	4	5	8	16	2	2	149

Tabulka 22 Odvětvová struktura hospodářství 2014 Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

Přehled podniků v mikroregionu Hornolidečska podle právní subjektivity																
	FL	HL	LA	LE	LI	LU	PO	PR	SE	ST	ŠT	ÚS	VP _o	VS	Vp _r	Σ
Státní organizace	2	3	2	1	2	1	1	-	-	2	1	1	2	1	-	19
Akciové společnosti	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	4
Obchodní společnosti	7	13	13	5	17	2	6	4	9	7	1	7	12	1	4	108
Družstevní organizace	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	-	-	-	6
Finanční podniky	-	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19
Živnostníci	241	206	147	103	268	71	105	92	55	93	88	108	224	56	61	1918
Samostatně hospodařící rolníci	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Svobodná povolání	13	18	1	2	5	2	7	2	1	4	2	2	14	2	-	75
Zemědělství podnikatelé	10	3	8	2	4	3	4	2	2	-	1	4	9	4	1	57
Ostatní právní formy	16	24	8	8	19	7	13	12	9	8	7	9	10	4	6	160

Tabulka 23 Přehled podniků podle právní subjektivity 2014

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

	Francova Lhota	Horní Lideč	Lačnov	Leskovec	Lídečko	Lužná	Pozdřechov	Prlov	Seninka	Štřelná	Študlov	Ústí	Valašská Polanka	Valašská Senice	Valašské Příkazy
Σ podnikatelské subjekty	290	271	179	121	315	86	136	112	77	115	101	132	272	68	72
Obyvatelé	1606	1401	867	667	1825	623	571	539	326	601	508	641	1403	467	291
Míra podnik. aktivity	181	193	206	181	173	138	238	208	236	191	199	206	194	146	247

Tabulka 24 Míra podnikatelské aktivity 2013

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ, vlastní zpracování

Míra nezaměstnanosti

Míra nezaměstnanosti je významný socioekonomický ukazatel reflektující počet osob v produktivním věku bez zaměstnání na celkovém počtu ekonomicky aktivních obyvatel. Nezaměstnanost byla zkoumána v období 2008 – 2011. Ve sledovaném období bylo zjištěno, že míra nezaměstnanosti v mikroregionu Hornolidečska narůstá. Důvodem tohoto negativního vývoje by mohla být hospodářská krize ve světě, která od roku 2007 významně ovlivňuje poptávku a nabídku na světových trzích. Probíhající ekonomická recese, ve které se nynější ekonomika ČR nachází, má významný vliv na vývoji míry nezaměstnanosti a postihuje celou oblast České republiky. Mikroregion Hornolidečska zaznamenal v období 2008 – 2011 nárůst míry nezaměstnanosti ze 7,6 % na 11,2 %, tj. navýšení o 3,6 %. Nejkritičtější nárůst tohoto ukazatele byl v mikroregionu zaznamenán mezi roky 2008 - 2009 a to o 7,9 %.

Tabulka č. 2: *Vývoj míry nezaměstnanosti v mikroregionu Hornolidečska v letech 2008 – 2011*, poukazuje na vývoj míry nezaměstnanosti mikroregionu a jeho jednotlivých členských obcí.

Vývoj míry nezaměstnanosti v mikroregionu Hornolidečska v letech 2008 - 2011								
Obec	2008		2009		2010		2011	
	MN ¹²	EAO ¹³	MN	EAO	MN	EAO	MN	EAO
Francova Lhota	7,4	838	11,9	815	12,5	832	11,2	809
Horní Lideč	7,5	733	13,5	748	10,9	743	10,5	731
Lačnov	5,4	444	16,8	411	15,3	412	15,1	411
Leskovec	7,9	329	15,5	303	9,9	333	9,9	303
Lidečko	9,6	865	16,1	839	15,1	828	15,1	820
Lužná	9,3	280	15,8	272	17,0	271	12,0	259
Pozděchov	8,9	303	15,4	279	12,5	280	7,5	280
Prlov	7,4	297	15,2	283	16,7	281	11,5	270
Seninka	7,0	171	14,0	171	11,1	171	9,4	171
Střelná	5,1	333	13,0	315	11,7	342	8,2	316
Študlov	6,7	254	18,1	238	16,0	238	14,3	238
Ústí	4,5	333	15,4	325	10,3	330	9,6	312
Valašská Polanka	8,6	744	14,6	685	11,2	732	8,9	671
Valašská Senice	10,6	245	17,9	235	16,2	235	16,2	235
Valašské Příkazy	8,2	134	18,9	127	18,9	122	14,8	122
Hornolidečsko	7,6	6305	15,5	6046	13,7	6149	11,6	5948
Okres Vsetín	7,3		12,3		11,7		10,8	
Zlínský kraj	3,8		7,3		8,5		7,6	
Česko	5,4		8,0		9,0		8,6	

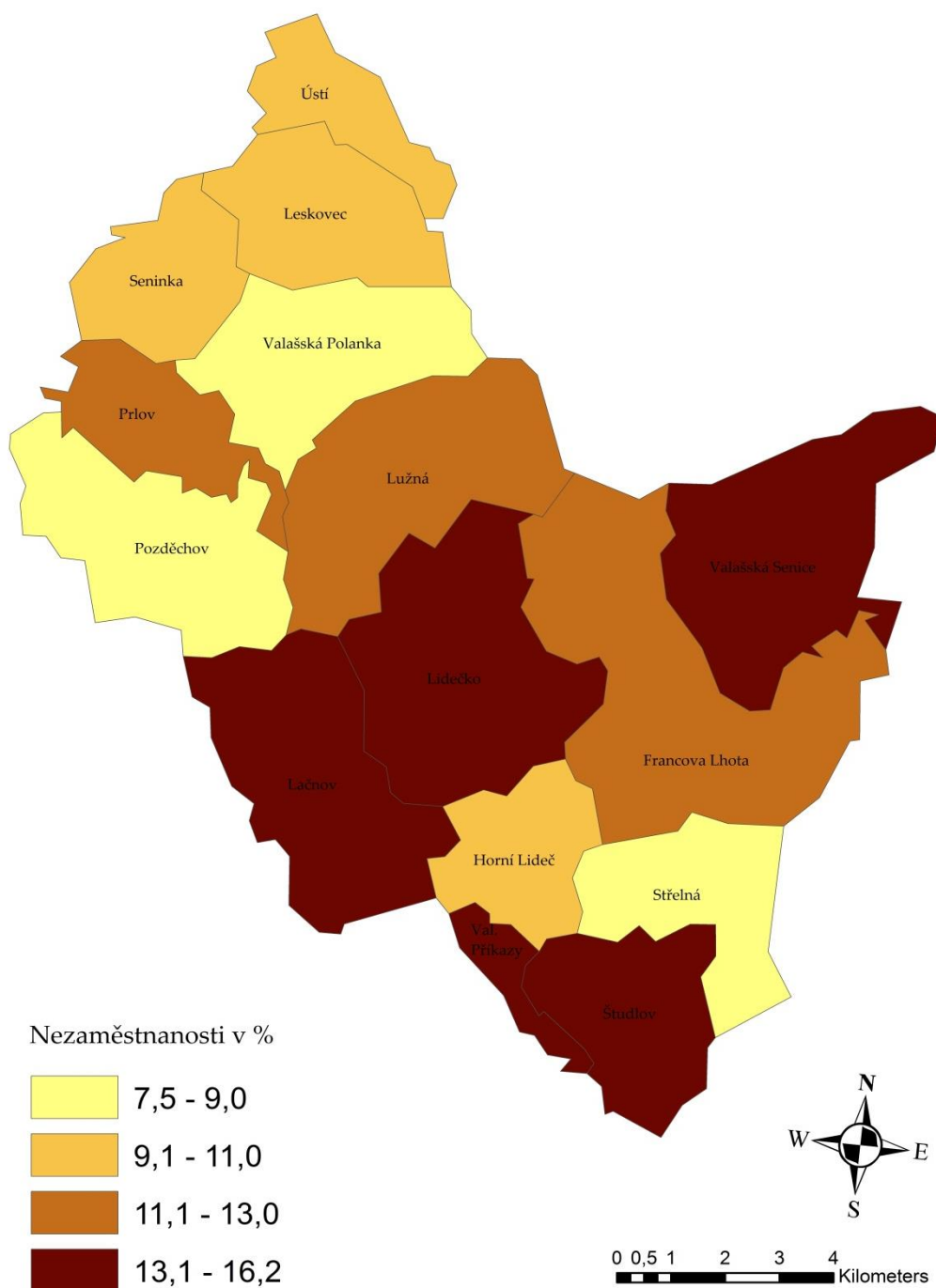
Tabulka 25 Míra nezaměstnanosti 2008 – 2011

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

Tab. č. 24 reflektuje negativní vývoj míry nezaměstnanosti v mikroregionu a jeho členských obcích v letech 2008 – 2011. Než bude provedena samotná analýza vývoje tohoto ukazatele, je nutno podotknout, že jak mikroregion, tak i jeho obce již vykazovaly poměrně vysokou počáteční hodnotu míry nezaměstnanosti. Průměr nezaměstnanosti byl v Česku v roce 2008 5,4 %. Z celého mikroregionu pouze obce Ústí, Střelná a Lačnov zaznamenaly nižší míru nezaměstnanosti v porovnání s ČR. Míra nezaměstnanosti v mikroregionu Hornolidečska je též v porovnání se zlínským krajem i vsetínským okresem vyšší (viz. graf č. 1: *Vývoj míry nezaměstnanosti v letech 2008 - 2011*).

¹² Míra nezaměstnanosti v %

¹³ Ekonomicky aktivního obyvatelstvo

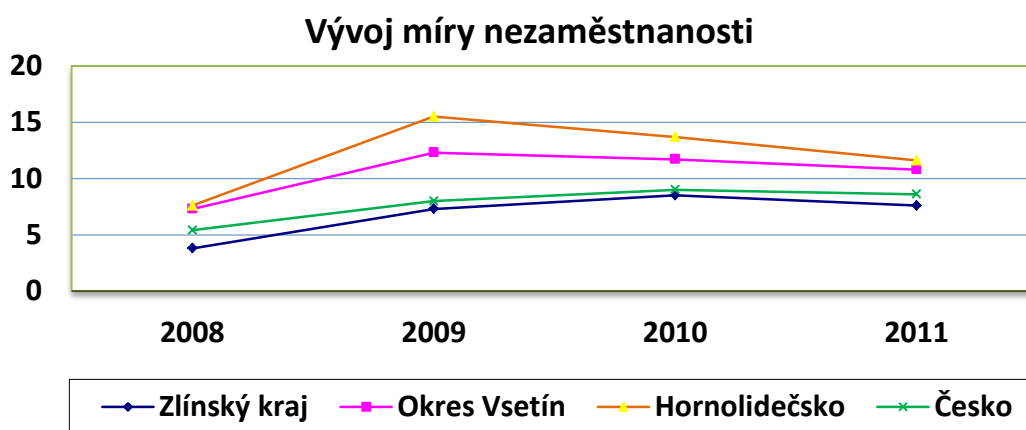
Obrázek 6 Míra nezaměstnanosti v roce 2011

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

Jak již bylo uvedeno výše, nejkritičtější nárůst míry nezaměstnanosti byl zaznamenán mezi roky 2008 – 2009. Míra nezaměstnanosti se významně navýšila ve všech obcích. Absolutně nejvyšší podíl nezaměstnaných osob byl v tomto období zaznamenán v obcích Valašské Příkazy (18,9 %), Študlov (18,1 %) a Valašská Senice (17,9 %). Obce Lačnov a Študlov zaznamenaly nejvyšší přírůstek nezaměstnaných osob a to shodně 11,4 %. Následuje Ústí s nárůstem míry nezaměstnanosti 10,9 %. V letech 2009 - 2010 pak dochází k postupnému snižování kritických hodnot v mikroregionu. Celkově se míra nezaměstnanosti snížila o 1,9 %. Na druhou stranu je nutno konstatovat, že ne všechny obce dokázaly míru nezaměstnanosti

snížit. Několik obcí opět zaregistrovalo přírůstek osob bez zaměstnání. Jmenovitě se jedná Francovu Lhotu, Lužnou a Prlov. Ve Valašských Příkazech zůstala míra nezaměstnanosti stejná jako v předešlém roce (18,9 %). U zbylých obcí mikroregionu pak bylo dosaženo zvýšení zaměstnanosti. Obci Leskovec se jako jediné podařilo snížit míru nezaměstnanosti pod hranici 10 %. Rok 2011 je pak charakteristický ve znamení zlepšujících se podmínek na pracovním trhu a zvyšování zaměstnanosti v mikroregionu (obci). Žádná z členských obcí již nezaregistrovala přírůstek tohoto ukazatele, naopak je zřetelný opačný trend. Pouze obce Leskovec, Lidečko a Valašská Senice dosahují stejných hodnot jako v předešlém období. Leskovci, Pozděchově, Senince, Střelné, Ústí a Valašské Polance se podařilo snížit míru nezaměstnanosti pod hranici 10 %. Zajímavé jsou zejména zjištěné hodnoty pro obec Pozděchov, kde bylo v roce 2011 dosaženo nižší míry nezaměstnanosti než v roce 2008. Pozděchov proto představuje jedinou obec, kde došlo ve sledovaném období k celkovému snížení relativní míry nezaměstnanosti a to o 0,6 %. Ke snížení míry nezaměstnanosti může přispět nabídka volných ploch nebo objektů k podnikání. Z místního šetření však vyplynulo, že jen malá část obcí má dostatek vhodných lokalit k takovému rozvoji.

Graf 3 Vývoj míry nezaměstnanosti 2008 - 2011, zdroj: Veřejná databáze ČSÚ, vlastní zpracování

2.8.1 Pohled místních obyvatel

Hodnocení ekonomické dimenze rozvoje území mikroregionu Hornolidečska pohledem místních aktérů je založeno na odpovědích obyvatel území týkajících se jejich spokojenosti se dvěma dílčími tématy problematiky:

- Pracovní místa a zaměstnanost
- Kvalita podnikatelského prostředí

Odpovědi respondentů realizovaného dotazníkového šetření ukazují nespokojenost obyvatel mikroregionu Hornolidečska se dvěma uvedenými tématy problematiky. Polovina

respondentů šetření je nespokojena s kvalitou podnikatelského prostředí v mikroregionu. V oblasti nabídky pracovních míst a zaměstnanosti je nespokojených více než 80 % respondentů v mikroregionu Hornolidečska. Tyto skutečnosti ukazují na značný význam otázek podnikatelského prostředí a zaměstnanosti.

Nespokojenost respondentů dotazníkového šetření s oblastí podnikatelského prostředí a zaměstnanosti se odráží také v jejich preferencích pro tematické zaměření směřování veřejné podpory. V případě mikroregionu Hornolidečska je nejčastěji uváděnou tematickou oblastí právě oblast vytváření nových pracovních míst a podpora malého a středního podnikání. Poměrně často zmiňovanými preferovanými oblastmi podpory jsou také podpora kvalifikace zaměstnanců a rozvoj cestovního ruchu, který úzce souvisí s tématem podnikání.

2.8.2 Největší zaměstnavatelé v území

Název	Obec	Počet zaměstnanců	Odvětví činnosti
Weekamp Doors, s.r.o.	Lačnov	200 až 249	Výroba exteriérových a interiérových dveří z exotických dřevin
KOVAR, a.s.	Leskovec	200 až 249	Dodávky ocelových kontejnerů, obytných kontejnerů a dalších ocelových konstrukcí
Kemmerich Czech, s.r.o.	Leskovec	100 až 199	Konstrukce a produkci kovodělných ohýbaných dílů pro průmysl
Josef Filák	Horní Lideč	100 až 199	Výroba potravinářských výrobků – masná výroba, provoz vlastní maloobchodní sítě
Carnex, s.r.o.	Francova Lhota	10 - 50	Výroba potravinářských výrobků – masná výroba, provoz vlastní maloobchodní sítě
FORM, s.r.o.	Střelná	10 - 50	Výroba kompozitních dílů a plastových součástí
Vráblík, s.r.o.	Prlov	10 - 50	Zpracování betonářské oceli a výroba železobetonových konstrukcí

Tabulka 26 Největší zaměstnavatelé v území

Zdroj: místní šetření

Složení podnikatelského prostředí odpovídá typickému venkovskému regionu, kde většinu podnikatelů tvoří živnostníci a drobní podnikatelé s 0 – 50 zaměstnanci (většinou do 10 zaměstnanců). Ekonomicky aktivní obyvatelé pracují nejčastěji v průmyslovém odvětví a musí za prací dojíždět do měst (především Vsetín), v obcích jsou situovány především podniky zaměřené na dřevovýrobu, stavební práce a drobná řemesla. Významná část obyvatel je zaměstnána také ve službách, i když je to méně, než je celorepublikový průměr. Dlouhodobým problémem je vysoká nezaměstnanost, která je dlouhodobě nad průměrem Zlínského kraje i okresu Vsetín. K poklesu nezaměstnanosti dochází pozvolna a úroveň z roku 2008 je stále vzdálená.

2.9 Vzdělávání a školství

V roce 2014 bylo v mikroregionu Hornolidečsko evidováno celkem 11 mateřských a 9 základních škol - 6 jednostupňových a 3 dvoustupňové. Místní mateřskou školu nemá k dispozici pouze obyvatelstvo v obci Prlov, Valašské Příkazy, Seninka a Študlov. Hlavním důvodem absence mateřských škol v obcích je zejména nízká populační velikost a také relativně příznivá časová vzdálenost i dopravní dostupnost do obcí ležících v okolí, jež disponují těmito výchovnými instituty, proto nelze považovat absenci mateřských škol za velkou nevýhodu.

V obcích Lačnov, Leskovec, Lidečko, Pozděchov, Střelná a Študlov jsou zřízeny neúplné základní školy se vzděláváním 1. – 5. ročníků. Mládež je z těchto škol následně převedena do základních škol s úplným, tedy 9. letým vzděláním. Tyto instituce se nacházejí pouze ve 3 obcích a to v Horní Lidči, Francové Lhotě a Valašské Polance a představují mikroregionální vzdělávací jádra na úrovni základních škol. V obci Horní Lideč je také zřízena Základní škola praktická, poskytující výchovu a vzdělání žákům mentálně postiženým.

Název	Obec	Zřizovatel	Kapacita
Mateřská škola Francová Lhota	Francova Lhota	Obec Francova Lhota	60
Základní škola Francova Lhota	Francova Lhota	Obec Francova Lhota	330
Základní škola praktická Horní Lideč – ZŠ	Horní Lideč	Zlínský kraj	50
Základní škola praktická Horní Lideč - ZŠS	Horní Lideč	Zlínský kraj	18
Mateřská škola Horní Lideč	Horní Lideč	Obec Horní Lideč	56
Základní škola Horní Lideč	Horní Lideč	Obec Horní Lideč	540
Mateřská škola Lačnov	Lačnov	Obec Lačnov	40
Základní škola Lačnov	Lačnov	Obec Lačnov	75
Základní škola Leskovec	Leskovec	Obec Leskovec	70
Mateřská škola Leskovec	Leskovec	Obec Leskovec	26
Mateřská škola Lidečko	Lidečko	Obec Lidečko	75
Základní škola Lidečko	Lidečko	Obec Lidečko	150
Mateřská škola Lužná	Lužná	Obec Lužná	24
Základní škola Pozděchov	Pozděchov	Obec Pozděchov	100
Mateřská škola Pozděchov	Pozděchov	Obec Pozděchov	35
Mateřská škola Střelná	Střelná	Obec Střelná	30
Základní škola Střelná	Střelná	Obec Střelná	50
Základní škola Študlov	Študlov	Obec Študlov	50
Mateřská škola Ústí	Ústí	Obec Ústí	25
Mateřská škola Valašská Polanka	Valašská Polanka	Obec Valašská Polanka	50
Základní škola Valašská Polanka	Valašská Polanka	Obec Valašská Polanka	540
Mateřská škola Valašská Senice	Valašská Senice	Obec Valašská Senice	23

Tabulka 27 Seznam mateřských a základních škol

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

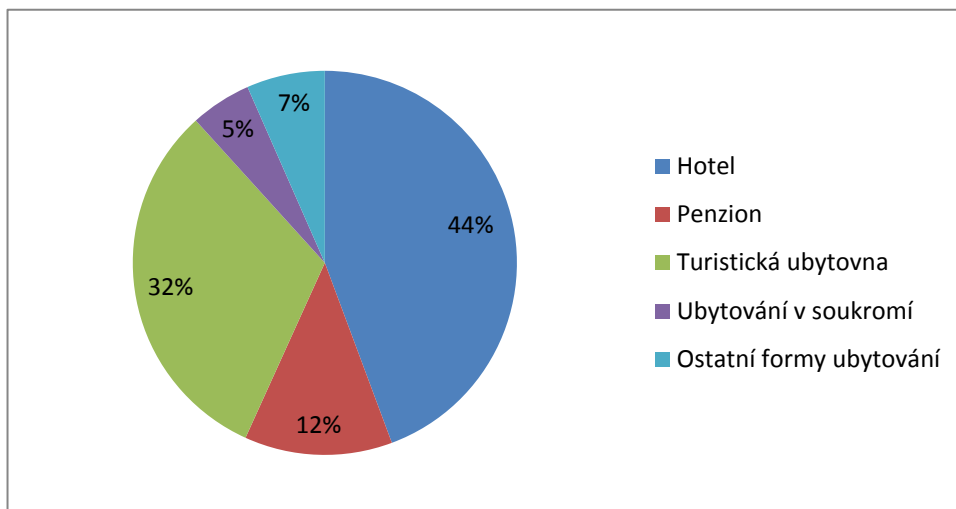
Na Hornolidečsku není zřízen žádný vyšší vzdělávací stupeň. Obce v mikroregionu náleží ke spádové oblasti města Vsetín, který představuje významné regionální vzdělávací centrum poskytující vzdělání pro obyvatelstvo jak lokální, tak i dojíždějící z blízkého či vzdálenějšího okolí. Na Vsetíně je zřízeno Masarykovo gymnázium, Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Střední škola Kostka s.r.o., Střední průmyslová škola strojnická, Střední odborná škola Josefa Sousedíka a Střední odborné učiliště obchodu a služeb. Dále bychom mohli jmenovat například Základní uměleckou školu a několik dalších základních i speciálních škol.

Obyvatelstvo má také možnost studia ve Valašských Kloboukách. Zde je zřízeno Gymnázium a obchodní akademie nebo střední odborné učiliště. Nakonec také Základní umělecká škola a Základní škola. Vsetín i Valašské Klobouky disponují vysokou nabídkou mateřských, základních i středoškolských škol a jsou v přijatelné časové vzdálenosti i dopravní dostupnosti k dispozici pro obyvatelstvo v mikroregionu, které je strategicky lokalizováno mezi těmito vzdělávacími centry. V oblasti vysokého školství se poblíž nachází univerzita Tomáše Bati ve Zlíně a Vysoká škola Báňská v Ostravě s odloučeným pracovištěm ve Valašském Meziříčí.

V oblasti školství je v současné době situace stabilizovaná a kapacity jsou dostačující, téměř v každé obci se nachází mateřská škola a většina obcí má také první stupeň základní školy. Na území se nachází tři školy s oběma stupni základního vzdělání. Dlouhodobým problémem obcí však zůstává financování provozu a především investic do škol, které na jejich území zřizují.

2.10 Cestovní ruch

Svým charakterem je mikroregion Hornolidečko předurčen k nabídce typických venkovských aktivit a různých typů aktivní dovolené. Významný potenciál je především v oblasti agroturistiky, pro kterou zde jsou ideální podmínky. V současné době se na Hornolidečku agroturistice v plném slova smyslu věnují pouze dva subjekty a poptávka po jejich produktech značně přesahuje jejich kapacitní možnosti. Další významnou oblastí je nabídka sportovních aktivit, a to jak zimních tak letních. Na Hornolidečku se nachází celkem 6 lyžařských vleků v délce od 300 do 800 m, problémem jsou téměř nulové investice do této oblasti a s tím spojená zastaralost a enormní závislost na přirozených sněhových podmínkách, které v posledních letech nebyly ideální. V letním období je nabídka sportovních aktivit bohatší, návštěvníci mají možnost využívat zbudovaných sportovních areálů, především v Horní Lidči a ve Francově Lhotě. Nevýhodou těchto aktivit je jejich snadná napodobitelnost a náročné odlišení od konkurence. Největším deficitem oblasti cestovního ruchu na Hornolidečku jsou základní služby a to ubytování a stravování. Nabídka v této oblasti je zcela nedostačující jak kvalitativně tak kvantitativně a právě tento deficit má pravděpodobně nejvýznamnější podíl na problémech při rozvoji cestovního ruchu. Jak ukazuje struktura ubytovacích zařízení dle lůžkové kapacity, dominantní je nabídka ubytování v hotelech. Typické formy ubytování pro venkovské oblasti, tedy penziony a ubytování v soukromí jsou zastoupeny v regionu jen minimálně.

Graf 4 Struktura ubytovacích zařízení

Zdroj: místní šetření, vlastní zpracování

Obecně lze říci, že nabídka služeb cestovního ruchu je slabá. Souvisí to především s nízkým počtem soukromých subjektů podnikajících v cestovním ruchu a nedostatečně rozvinutou infrastrukturou cestovního ruchu. Tahounem rozvoje cestovního ruchu v regionu je veřejná správa, která má však omezené možnosti, jak finanční tak kapacitní.

Obec	Ubytovací kapacity, stravování a doprovodné služby		
	Název objektu	Počet lůžek	Služby
Francova Lhota	Ranč u zvonu	36	Hucul klub, veřejné tábořiště Pulčín, Westernsaloon u Willyho (víkendy a prázdniny), víceúčelový sportovní areál, lyžařský vlek, opravny a půjčovna kol, další možnosti ubytování v RD
	Penzion Pulčínské skály	22	Hucul klub, veřejné tábořiště Pulčín, Westernsaloon u Willyho (víkendy a prázdniny), víceúčelový sportovní areál, lyžařský vlek, opravny a půjčovna kol.
Horní Lideč	Relaxační a turistické centrum	35	Pohostinství, rychlé občerstvení, restaurace, fitcentrum, hřiště, sauna, solárium, tenisové kurty, víceúčelový sportovní areál, internet v obci, půjčovna kol (ČD)
	Chalupa NAPOLI	10	
Lačnov	Rybářský domov	10	Pohostinství, víceúčelové hřiště, veřejné tábořiště, rybaření
Leskovec	---	---	Víceúčelové hřiště
Lidečko	Motorest Čertovy skály	50	Restaurace, tábořiště, vlek
Lužná	Chata U vleku	8	Lyžařský vlek, asfaltové hřiště (v zimě kluziště)
Pozděchov	Ubytovna obecního úřadu	28	Lyžařský vlek, tenisové kurty
Prlov	Agroturistické centrum Hornolidečska	16	Agroturistická farma, vyjíždky na koních (i s povozem), rybaření, lov zvěře,
Seninka	---		Víceúčelové hřiště, rozhledna
Střelná	Turistická ubytovna na Hranici	10	Stravování
Študlov	Turistická ubytovna	23	Víceúčelové hřiště
Valašská Polanka	Chalupa U Vrchovských	8	Spinning, půjčovna kol, víceúčelové hřiště
Valašská Senice	Horská chata Antarik	35	Restaurace, 2 lyžařské vleky, běžecké trasy, sauna, koupaliště, masáže
	Penzion Severka	8	Agroturistická farma
Valašské Příkazy	---	---	

Tabulka 28 Seznam ubytovacích kapacit a doprovodné služby v CR

Zdroj: Místní šetření

Hlavní turistické atraktivity

Architektonické památky – území MAS Hornolidečska je místem s bohatou historií. Z dob našich předků se dochovala celá řada zajímavých staveb a jiných architektonických památek. Z velké části se jedná o sakrální stavby převážně z 18. a 19. Století, ale je zde také kostel sv. Kateřiny v obci Lidečko, který pochází již z roku 1511. Významně jsou v regionu zastoupeny také sakrální stavby menších rozměrů, především kamenné kříže, boží muka nebo sochy svatých. Svě místo zde mají samozřejmě také stavby lidové architektury, kterých se nachází v celém regionu okolo patnácti. Další byly přesunuty do skanzenu v Rožnově pod Radhoštěm.

Za zmínku jistě stojí také pomníky obětem II. světové války, které jsou spojeny především s partyzánskou činností ve zdejší oblasti.

Pěší turistika – tato oblast je zajišťována především budováním naučných stezek. Téměř každá obec má na svém území jednu či více a na celém území mikroregionu se jich nachází celkem 9 v souhrnné délce okolo 65 km. Důvodem jejich vzniku jsou nízké náklady na vybudování, jejich turistický potenciál je ovšem relativně nízký. Součástí nabídky pěší turistiky jsou i další značené turistické trasy mnohdy napojené na nadregionální síť turistických tras. Oblast pěší turistiky je na Hornolidečsku poměrně rozvinutá a dobře zajištěna. Nevýhodou jsou nízké ekonomické efekty plynoucí z konzumace tohoto druhu turistiky.

Cykloturistika – výrazně kopcovitý terén zdejší oblasti nahrává spíše aktivním cyklistům než těm rekreačním. Výhodou je dostatečné pokrytí celé oblasti značenými trasami a napojení na nadregionální trasy. Hlavním prvkem nabídky cykloturistiky je Hornolidečská magistrála, která prochází všemi 15 obcemi a jejíž souhrnná délka je 90 km. Terén je však dost náročný a pro méně zdatné cyklisty téměř nesjízdný.

Přírodní bohatství – zatím nejvýznamnější atraktivita z pohledu cestovního ruchu. Území MAS je specifické především tím, že se zde nachází dvě velká chráněná území, zasahuje zde jak CHKO Beskydy (Ústí, Leskovec, Valašská Polanka, Lužná, Lidečko, Horní Lideč, Francova Lhota, Valašská Senice, Střelná), tak CHKO Bílé Karpaty (Valašské Příkazy, Študlov). Díky CHKO Bílé patří část území MAS také biosferické rezervace UNESCO, což je velkoplošné území, kde významnou roli hraje jak příroda, tak činnost člověka v ní. Zdejší krajina je vyhledávaným cílem nejen pro svůj osobitý charakter, ale především pro vysokou koncentraci zajímavých lokalit. Turisticky oblíbené jsou především skalní útvary, vhodné k horolezectví, ale také další místa jako Národní přírodní rezervace Pulčín - Hradisko, nebo šafránová louka v obci Lačnov. V regionu se také nachází několik významných a památných stromů, jejichž stáří se pohybuje okolo 200 – 300 let, u památného dubu v Horní Lidči se dokonce stáří odhaduje až na 500 let. Příroda a přírodní bohatství je dobrým výchozím bodem pro rozvoj turismu, samo o sobě však v konkurenčním boji nedokáže zaručit úspěch.

Ostatní atraktivita – zde je možné zařadit dvě rozhledny v Senince a ve Francově Lhotě, které se na Hornolidečsku nacházejí a jsou oblíbeným cílem turistů, ve Valašské Senici se nachází koupaliště, které doplňuje turistickou nabídku. V Horní Lidči byl také zbudován unikátní mechanický betlém s celoročním provozem. Významnou pozici v nabídce turistických atraktivit zaujímá oblast kulturních, společenských a především folklórních akcí. Do dnešních dob se dochovala celá řada zvyků a tradic spojených s životem na venkově, z nichž některé vynikají svou unikátností nejen v rámci ČR, ale v rámci celé Evropy. V průběhu celého roku se v obcích na Hornolidečsku konají více či méně rozsáhlé akce s vazbou na bohatou kulturní minulost regionu. A rozvinutý spolkový život jednotlivých obcí tradice a tradiční akce nejen zachovává, ale také obnovuje ty již domněle zaniklé. Významné akce regionu ukazuje následující tabulka.

Akce	Obce	Stručná charakteristika
Fašankové průvody	Téměř všechny obce	Masopustní průvody masek procházející obcemi za doprovodu hudby. Objevují se masky tradiční i nově zhotovené či inovované
Velikonoční pletení korbáčů	Střelná Valašská Polanka Horní Lideč	V době před Velikonocemi se v některých obcích konají setkání zájemců o lidové zvyky a tradice v době Velikonoc. Návštěvníci si mohou vyzkoušet pletení pomlázek, malování kraslic a další zvyky předků
Ovčácké dny	Prlov	Významná akce vycházející z tradice pasení ovcí na Valašsku. Návštěvníci si mohou vyzkoušet činnosti spojené s chovem ovcí, nechybí ukázky lidových řemesel a možnost okusit či zakoupit tradiční produkty.
Folklórní festivaly	Horní Lideč Lidečko	Nově založené akce spojené s vystoupením folklórních a hudebních souborů z ČR i zahraničí
Valašské dožínky	Študlov, Střelná Horní Lideč Lačnov, Lidečko Valašská Polanka	Akce konaná na konci léta jako poděkování za úrodu. Místní obyvatelé se často účastní oblečení v lidových krojích. Součástí programu je úvodní mše svatá, následuje průvod a hlavní část programu, který tvoří vystoupení folklórních souborů
Poutě a hody	Téměř všechny obce	Konají se v průběhu celého roku, každá obec má termín stanovený podle svátku patrona obce.
Jarmarky	Lidečko, Lužná	Lokální trhy s místní produkcí, program je doplněn folklórními vystoupeními
Mikulášské obchůzky	Téměř všechny obce	Klasická dvojice čerta Mikuláše je na Hornolidečsku doplněna průvodem dalších několika postav lišících se podle jednotlivých obcí. Tato forma Mikuláše byla běžná v 18. a 19. Století v celé střední Evropě, dnes se vyskytuje pouze na Hornolidečsku a Valašskoklobucku
Adventní zvyky	Téměř všechny obce	Podobně jako před Velikonocemi se i v době adventní mohou obyvatelé i návštěvníci setkat a připomenout si a vyzkoušet Vánoční lidové zvyky.
Další akce menšího významu: pálení čarodějnic, sportovní akce, kácení máje, košty domácích produktů (zelí, slivovice, ...), turistické pochody a další		

Tabulka 29 Seznam nejvýznamnějších folklórních a společenských akcí

Zdroj: místní šetření

Mezi hlavní atraktivitu Hornolidečska v oblasti cestovního ruchu patří přírodní zajímavosti a krajina, která nabízí možnosti šetrného cestovního ruchu (především pěší a cykloturistika). Dlouhodobým cílem je vytváření produktů s vazbou na krajinu a bohatou historii regionu, především formou venkovské turistiky a agroturistiky. Významným prvkem je také možnost propojení folklórních a společenských akcí s nabídkou cestovního ruchu. Mezi nejvýznamnější nedostatky patří nedostatečná nabídka ubytovacích a stravovacích kapacit v území.

2.11 Veřejná správa

Většina obcí z území MAS Hornolidečska spadá do správního obvodu obce s rozšířenou působností Vsetín, pouze obce Valašské Příkazy a Študlov spadají pod ORP Valašské Klobouky. Veškerá agenda spjatá s působností ORP je řešena v těchto dvou městech. Pouze ve dvou obcích se nachází matriční úřad, a to ve Valašské Polance a v Horní Lidči, v Horní Lidči se nachází také stavební úřad pro spádové obce a detašované pracoviště úřadu práce Vsetín. Jediná obec, kterou tvoří více místních částí je Francova Lhota, pod kterou patří osada Pulčín.

Název obce	Stavební úřad	Matrika	Části obce
Francova Lhota	Horní Lideč	Horní Lideč	2 (Francova Lhota, Pulčín)
Horní Lideč	Horní Lideč	Horní Lideč	1
Lačnov	Horní Lideč	Horní Lideč	1
Leskovec	Vsetín	Vsetín	1
Lidečko	Horní Lideč	Horní Lideč	1
Lužná	Vsetín	Valašská Polanka	1
Pozděchov	Vsetín	Valašská Polanka	1
Prlov	Vsetín	Valašská Polanka	1
Seninka	Vsetín	Valašská Polanka	1
Střelná	Horní Lideč	Horní Lideč	1
Študlov	Horní Lideč	Valašské Klobouky	1
Ústí	Vsetín	Vsetín	1
Valašská Polanka	Vsetín	Valašská Polanka	1
Valašská Senice	Horní Lideč	Horní Lideč	1
Valašské Příkazy	Horní Lideč	Valašské Klobouky	1

Tabulka 30 Počet místních částí

Zdroj: vlastní zpracování

2.12 Bezpečnost

Žádná z obcí Hornolidečska nedisponuje obecní nebo městskou policií. Na dodržování zákonů a řešení trestných činů dohlíží státní policie, která má služebnu pro téměř celé území Hornolidečska v Horní Lidči. Dle údajů o kriminalitě vyplývá, že za uplynulých 12 měsíců (červenec 2013 – červen 2014) bylo na území Hornolidečska spácháno 94 trestných činů, jedná se především o drobné krádeže a vloupání do objektů. Index kriminality se pohybuje okolo 80, celorepublikově to je téměř 300, z hlediska tohoto ukazatele je patrné, že kriminalita na území Hornolidečska není příliš vysoká.

Jedním z faktorů, které mají vliv na výši kriminality je blízkost státní hranice, kde často končí stopa po pachatelích neobjasněné kriminální činnosti. Zvýšeným počtem kontrol a spoluprací se slovenskou policií se v posledních letech daří i tyto případy objasňovat.

Velký vliv na bezpečnost regionu má také silnice I/57, která protíná téměř všechny obce Hornolidečska. Na úseku této silnice dochází k častým nehodám a dle rizikové mapy ČR zde hrozí středně vysoké riziko nehody. Silnice je většinou úzká a obzvláště pro cyklisty jsou některé úseky velmi nebezpečné. Riziko představuje také mnohde nevyhovující stav komunikací nižších tříd a místních komunikací.

Obec	Specifikace problémových míst
Horní Lideč	Silnice I/57 směrem na Valašské Příkazy – úzká a nepřehledná zatáčka
Horní Lideč	Silnice I/49 – nepřehledná křižovatka při odbočování na Francovu Lhotu
Horní Lideč	Silnice I/57 chodci musí vstoupit na silnici pod železničním mostem
Lidečko	Silnice I/57 – úsek „Lomensko“ úzká silnice v těsné blízkosti kolejí a potoka
Lidečko - Lužná	Silnice I/57 úzká silnice s nezpevněnou krajnicí
Ústí	Silnice I/57 chodci musí vstoupit na silnici pod železničním mostem

Tabulka 31 Problémová místa v oblasti silniční dopravy

Zdroj: místní šetření

3. Návrhová část

3.1 Analýza rozvojových potřeb území MAS Hornolidečska

3.1.1 SWOT analýzy v území MAS Hornolidečska vybraných oblastí rozvoje

Analytická část Integrované strategie rozvoje území MAS Hornolidečsko podává poměrně detailní obraz daného území s pohledu tradičně hodnocených kategorií, jako je stav obyvatelstva, infrastruktury, školství apod. Při bližším prozkoumání této analytické části (případně srovnáním s hodnocením území v rámci strategií v minulých letech) je zřejmé, že v daném území se podařilo od r. 1989 dosáhnout významného pokroku. Tento pokrok se týká především základní, nezbytné infrastruktury jako je kanalizace, školy, zdravotnictví, zázemí pro sport a kulturu apod., tj. investic, na které se předchozí strategie prioritně zaměřovaly. Stávající analytická část vedle potřeby realizace vybraných investičních akcí a v kontextu stávajících zkušeností místních aktérů s regionálním rozvojem však ukazuje i zcela nové potřeby a možnosti regionu. Mezi tyto zásadní impulzy vycházející z analytické části patří:

- 1) Poptávka po vytvoření předpokladů pro stabilizaci ekonomické situace místních obyvatel
- 2) Uvědomění si, že region má v některých směrech limity pro další rozvoj (například omezený přirozený potenciál pro rozvoj skutečného cestovního ruchu, omezená atraktivita pro investory apod.)
- 3) Potenciál v integraci přirozených existujících zdrojů regionu do komplexních integrovaných rozvojových projektů s dopadem do ekonomické situace mikroregionu a jeho obyvatel

Na základě těchto závěrů vycházejících z analytické části nebyla zpracovaná SWOT analýza členěna do tradičních oblastí (obyvatelstvo, technická infrastruktura, doprava...), ale byla podřízena praktické potřebě budoucího předpokládaného plánování vize a strategických cílů.

Členění vychází především z faktu, kdy analytická část ukazuje, že základní potřeby obyvatel (školy, silnice, vodovody, dostupnost zdravotní péče...) jsou v drtivé většině uspokojeny a v dalším období je potřeba hledat cesty k uspokojení plnohodnotného života místních obyvatel tak, aby se vyrovnal handicap života ve venkovské oblasti.

Potenciál regionu ve vztahu k ekonomické situaci obyvatel

zaměřeno na zaměstnanost)

Silné stránky	Slabé stránky
Relativní blízkost důležitých hospodářských center (do 40 km) – Vsetín, Zlín	Nedostatečné napojení na dálniční a rychlostní síť
Relativně dobrá dopravní dostupnost území (existence silnic prvních tříd I/49 a I/57, existence železniční tratě č. 280, silniční i železniční hraniční přechod) a dopravní obslužnost území (železnice, autobusová doprava)	Vyšší nezaměstnanost v porovnání jak z průměrem České republiky, tak Zlínského kraje
Neexistuje jazyková bariéra mezi ČR a SR – není překážkou spolupráce v příhraničí	Limitující režim pro hospodářské činnosti na území CHKO Beskydy
V území neexistuje jeden dominantní zaměstnavatel, jehož odchod by mohl způsobit prudký růst nezaměstnanosti	Žádné nástroje pro podporu podnikání místních obyvatel
V území je celá řada živnostníků, drobných a malých podnikatelů zaručující trvale udržitelný ekonomický rozvoj a zaměstnanost	Žádné nástroje pro podporu vytváření nových pracovních míst (podmínky pro rozvoj stávajících a příliv nových podnikatelů)
V území je celá řada zemědělských podniků a soukromých zemědělců s tradiční zemědělskou rostlinou a živočišnou výrobou (ovce, skot), a s pozitivním vlivem na údržbu krajiny	Žádné nástroje pro podporu celoživotního vzdělávání místních obyvatel
V regionu jsou zachovaná tradiční valašská řemesla s komerčním potenciálem	Vysoký podíl obyvatelstva dojíždějících za prací
V regionu je bohatá živá kultura (dochované tradice a obyčeje lákající návštěvníky)	Nedostatečně rozvinutá infrastruktura cestovního ruchu (kvalita a rozsah cyklostezek, rybníky, muzea, rozmanité atraktivity, apod.)
Území má potenciál pro některé formy cestovního ruchu (značená síť turistických	Špatný stav některých kulturních a historických památek

tras, budují se cykloturistické trasy a jejich napojení na nadřazené sítě)	
V regionu existují turistické atraktivity minimálně krajského významu (betlém, rozhledny, přírodní atraktivity, kulturní památky, apod.)	Omezení při rozvoji sídel obcí – stavební uzávěra v některých obcích v souvislosti s plánovanou komunikací R49 a s výstavbou železničního tratě Val. Polanka – Vizovice
Mikroregionální turistické informační centrum v Horní Lidči a zkušenosti Agroturistického centra Hornolidečka v Prlově	Chybějící odbytové kanály pro místní tradiční zemědělské produkty a řemeslné výrobky
Existence známky „Pravé Valašsko“ pro propagaci tradičních kvalitních místních výrobků (potravinářské, řemeslné)	
Spolupráce obcí a podnikatelských subjektů na vysoké úrovni, existence fungující Místní akční skupiny	
Příležitosti	Hrozby
Nedostatek ubytovacích a stravovacích zařízení v oblasti cestovního ruchu	Oddalování budování rychlostní komunikace R49 a souvisejícího přivaděče
Cílený cestovní ruch úměrný potenciálu území (např. orientace na volnočasové aktivity městských návštěvníků z blízkých aglomerací - rodiny, důchodci, aktivní sportovci)	Roztříštěnost zájmů jednotlivých subjektů v regionu
Příprava projektu páteřní cyklostezky Bečva-Vlára-Váh a již započaté budování Hornolidečské magistrály a napojení na Slovensko	Rozdílný pohled na priority rozvoje území ze strany místních orgánů a ze strany správy CHKO
Nízký počet doprovodných služeb v cestovním ruchu (půjčovny, hypocentra, kynologická centra, školy v přírodě, zvířecí parky, apod.)	Riziko omezování autobusových a vlakových spojů ze strany dopravců
Zvyšování počtu turistických atraktivit (přírodních, kulturních i nově vytvářených)	Zhoršování podmínek pro podnikání ze strany státu

Kvalitní přírodní prostředí podhorského typu Javorníků a Bílých Karpat, polovina území leží v CHKO Beskydy	
Místní produkty a zvyšování přidané hodnoty zemědělské produkce (jehněčí, masné bioprodukty, mléčné bioprodukty)	
Využití potenciálu primárního sektoru k obnovení resp. posílení tradičních výrob a činností (ovocnářství - pálenka, víno, šťávy, kompoty, marmelády, rozptýlený chov dobytka, ovcí - salašnictví, koz, domácího zvířectva, textilní, zpracování dřeva apod.)	
Propojení silných stránek v oblasti zemědělství, místních tradic a turistických atraktivit za účelem vytvoření ekonomických příležitostí (integrované projekty)	
Rozvoj příhraniční spolupráce s mikroregionem Púchovská dolina (SK) a MAS Naše Považie	
Možnost využívání dotací z EU na rozvojové projekty	
Zařazení regionu do tzv. „hospodářsky slabých regionů“ vládou ČR	
Vytváření partnerství s místními podnikateli s cílem usnadnit jejich rozvoj, udržování a navyšování pracovních míst	
Cílené vytváření místních podnikatelských zón (příprava zón z hlediska infrastruktury)	
Infrastruktura, občanská vybavenost <i>(zaměřeno na investice ve prospěch občanů)</i>	
Silné stránky	Slabé stránky
Ve všech obcích Hornolidečska je	Omezení při rozvoji sídel obcí – stavební uzávěra v některých obcích v souvislosti

zpracován územní plán	s plánovanou komunikací R49
V minulých letech byla cíleně prováděna postupná rekonstrukce a modernizace všech druhů technické infrastruktury	Nedostatek (případně nevyhovující stav) sportovních zařízení pro aktivní trávení volného času dětí, mládeže, seniorů a dalších obyvatel (vybavená, případně krytá sportoviště)
Stabilizovaná síť základního školství a dostupnost středních a vyšších škol do 40 km (Vsetín, Zlín)	Chybí společenské centrum ve spádové obci Horní Lideč
Ve všech obcích je vybudovaná plynofikace, obce (mimo Prlov) jsou napojeny na veřejný vodovod	V regionu chybí dům sociálních služeb
Společné vyřešení kanalizace v obcích mikroregionu Hornolidečska – projekt Čistá Bečva	V regionu chybí zázemí pro bezdomovce
Společné vyřešení odpadového hospodářství v obcích mikroregionu Hornolidečska	Špatný technický stav místních komunikací v obcích a chybějící chodníky (stezky) podél frekventovaných silnic – nebezpečí úrazů chodců, školáků a cyklistů
Společné řešení nákupu energií	V některých obcích není vyřešena kanalizace (nejsou součástí projektu Čistá Bečva - Pozdřechov, Prlov, Seninka, Študlov, Valašské Příkazy)
Zpracovaná koncepce ochrany životního prostředí v jednotlivých obcích v návaznosti na projekt ochrany CHKO Beskydy	Nízká ochrana zastavěných územních sídel před nepříznivými účinky sesuvů, extravilánových vod a záplavami
	Nedostatek zeleně v obcích a prvků souvisejících s údržbou krajiny (remízky, aleje, parky....)
	Veřejné objekty nejsou optimalizovány z hlediska úspor energie (chybí zateplení veřejných objektů)
	Příprava projektu páteřní cyklostezky Bečva-Vlára-Váh a dokončení již započatého budování Hornolidečské magistrály a napojení

	na Slovensko
	Chybějící kamerové systémy zvyšující bezpečnost v regionu a omezující přeshraniční kriminalitu
	Zastaralá technika na údržbu zeleně a vzhledu obcí
Příležitosti	Hrozby
Možnost využívání dotací z EU na rozvojové projekty	Neschopnost najít shodu v rámci regionu na společném řešení vybraných investičních akcí
Společný projekt na řešení slabých stránek v oblasti krytých sportovišť, sociálních služeb, aktivit pro důchodce a bezdomovce	Oddalování investiční akce plánované komunikace R49 a souvisejícího přivaděče (omezení při rozvoji sídel obcí stavební uzávěrou) ze strany státu a ZK
	Ze strany státních organizací a ZK neřešení problematiky ochrany území před záplavami a erozemi a sesuvy půdy
	Přenesení zákonné povinnosti řešení sociálních služeb na obce
Trvale udržitelný rozvoj života v regionu <i>(zaměřeno na spokojený život občanů a jejich vyžití)</i>	
Silné stránky	Slabé stránky
Existence fungujícího mikroregionu Hornolidečska – dlouholetá spolupráce obcí při řešení společných problémů	Nedostatek finančních prostředků na podporu zájmové činnosti v obcích
Existence Místní akční skupiny – propojení spolupráce veřejného, soukromého a neziskového sektoru	Ve vybraných časech obtížné spojení hromadnou dopravou do měst a obcí v okolí (dojíždění za zábavou, vzděláním, kulturou, sportem)
Sounáležitost obyvatel s regionem,	Přechod na pevná paliva v domácnostech ve

nedochází ke snižování počtu obyvatel	vazbě na zvyšování cen energie (negativní vliv na ŽP)
Fungující spolky a neziskové organizace podporující spolkový a společenský život v obcích	Nedostatečná nabídka celoživotního vzdělávání v regionu
Kvalitní přírodní prostředí podhorského typu Javorníků a Bílých Karpat, polovina území leží v CHKO Beskydy (relativně nízké škodliviny v ovzduší a nadprůměrná čistota horních částí místních toků)	
Území není přetíženo velkou koncentrací obyvatel	
Místní zemědělství je šetrné k životnímu prostředí a je základním prvkem k údržbě krajiny	
Fungující údržba obcí a veřejných prostranství	
Příležitosti	Hrozby
Finanční prostředky z EU v oblasti měkkých projektů (podpora vzdělávání, neziskových organizací, sportu, kultury, přeshraniční spolupráce...)	Pasivita obyvatel v občanském životě
Budování partnerství obcí, neziskových organizací a podnikatelů	Vandalismus, ničení památek, majetku a přírody
Orientace místních základních škol na oblast dalšího vzdělávání	Další omezování autobusových a vlakových spojů ze strany dopravců
Zvýšení multifunkčnosti veřejných objektů	Omezování služeb v obcích (rušení pošt, dostupnost lékařské péče, obchod potravin apod.)
	Odchod mladých lidí z regionu za prací a za

	vzděláním

3.1 Mise

Integrovaná strategie území MAS Hornolidečsko představuje základní střednědobý nástroj pro koncepční udržitelný rozvoj území regionu. Odráží v sobě komunitně vedený místní rozvoj, tj. zapojení všech partnerů na místní úrovni, místních ekonomických subjektů a občanskou společnost. Jako taková je účinným nástrojem pro vytváření efektivních a udržitelných forem hospodářského a sociálního rozvoje a ochrany životního prostředí.

Cílem strategie území MAS Hornolidečsko je navázat na dosažený pozitivní vývoj regionu vytyčit nové úkoly a zvolit vhodné nástroje pro jejich dosažení. Nezbytnou součástí tohoto cíle je propojování aktivit a projektů v daném území, vytvářet synergické efekty a maximálně využít příležitosti dané možnostmi SF EU 2014-2020.

Výsledkem realizace bude zlepšení života obyvatel v daném území, jako odrazu ve zlepšených ekonomických podmínkách života obyvatel, dobudování infrastruktury pro plnohodnotný život ve venkovské oblasti a udržitelné ochraně životního prostředí.

Integrovaná strategie území MAS Hornolidečsko zahrnuje následující principy:

- je zaměřena na konkrétní subregionální území – území MAS
- je připravena na základě integrovaných a víceodvětvových strategií komunitně vedeného místního rozvoje zaměřených na dotčenou oblast
- je koncipována s ohledem na místní potřeby a potenciál a zahrnuje inovativní prvky v místních souvislostech, vytváření sítí a spolupráce
- propojuje základní oblasti života obyvatel (ekonomickou, sociální, životního prostředí)
- uvažuje v dlouhodobé perspektivě
- vytváří preventivní opatření, neřeší následky
- akcentuje sociální spravedlnost
- koordinuje lokální a globální souvztažnosti – činnosti na místní úrovni ovlivňují problémy na globální úrovni - vytvářejí je nebo je mohou pomoci řešit a naopak
- podporuje demokratické procesy – zapojuje veřejnost již do plánování, vytváří tak objektivnější plány a obecnou podporu pro jejich realizaci
- uplatňuje princip „zdola – nahoru“, aktivně zapojuje do přípravy i realizace široký okruh místních aktérů, zainteresovaných stran, reprezentantů různých zájmových skupin a sektorů, což posiluje opodstatněnost předkládaných návrhů

- uplatňuje komunitní i expertní přístup, všem dotčeným jsou vysvětlovány možnosti obcí, kapacita území, lidí, financí apod., tak aby nedocházelo k nereálným návrhům a očekáváním.
- je inovativní, zahrnuje integrované a vícesektorové inovativní přístupy k řešení problémů území

3.2 Vize

Základním kamenem všech aktivit směřujících k vytváření budoucnosti v území MAS Hornolidečsko je jasná a stručně vyjádřená dlouhodobá vize, se kterou se mohou ztotožnit všichni obyvatelé tohoto území a která vyjadřuje jejich představu o spokojeném životě v daném území.

Hornolidečsko je území, kde všichni obyvatelé, při zachování přírodního a kulturního dědictví, mají pro spokojený život k dispozici infrastrukturu na úrovni 21. století, mají ekonomické aktivity zajišťující jim blahobyt alespoň na úrovni průměru ČR a mají možnosti seberealizace a rozvoje s ohledem na své zájmy, schopnosti a možnosti.

3.3 Klíčové oblasti rozvoje území

Klíčové oblasti strukturují obsah vize do základních témat (věcných oblastí), která budou v rámci území MAS Hornolidečsko rozvíjena.

I. Podpora a rozvoj místní ekonomiky

Finanční situace jednotlivců i rodin je jedním z nejvýznamnějších faktorů, vedle nedostatečné občanské vybavenosti a omezených možností seberealizace a společenského vyžití, způsobujících vysídlování venkovských oblastí. Cílem této klíčové oblasti je vytvořit příjmy místního obyvatelstva na úrovni, kdy nebudou odcházet z regionu za lepší ekonomickou situací svou nebo své rodiny.

II. Infrastruktura, občanská vybavenost

Podmínky pro život ve venkovských oblastech jsou zpravidla ztížené charakterem venkovských oblastí a nikdy nebudou srovnatelné s životem ve městech. Pro spokojený život místních obyvatel je však důležité zajistit základní podmínky života tak, aby tyto nebyly příčinou odchodu z regionu.

III. Rozvoj trvale udržitelného života

Je přirozenou vlastností člověka, že se chce rozvíjet a seberealizovat nejen v profesním, ale také v osobním životě. Je proto potřeba vytvářet zázemí

umožňující pestrou nabídku možností v tomto směru, tak aby lidé v regionu nepociťovali jako nevýhodu svůj život ve venkovské oblasti.

IV. Cestovní ruch, kulturní a přírodní dědictví

Přehled klíčových oblastí, strategických cílů a opatření pro naplnění vize území MAS

Oblast	Cíl	Opatření	Poznámka
I. Podpora a rozvoj místní ekonomiky	I.1. Do r. 2020 snížit míru nezaměstnanosti v regionu na úroveň 8 %	I.1.1. – Podpora stabilizace stávajících a přílivu nových zaměstnavatelů	
		I.1.2. – Podpora zemědělského podnikání, diverzifikace podnikání	Opatření I.1.2., I.1.3. a I.1.4. představují integrovaný přístup složený ze tří pilířů (viz popis opatření)
		I.1.3. – Podpora drobného podnikání a podnikání ve službách	Opatření I.1.2., I.1.3. a I.1.4. představují integrovaný přístup složený ze tří pilířů (viz popis opatření)
		I.1.4. – Inicie a podpora zahájení podnikání	Opatření I.1.2., I.1.3. a I.1.4. představují integrovaný přístup složený ze tří pilířů (viz popis opatření)
II. Infrastruktura, občanská vybavenost, trvale udržitelný rozvoj	II.1. Do r. 2020 realizovat investice do chybějící infrastruktury	II.1.1. – Prioritní společné projekty zlepšující infrastrukturu v území MAS	Návaznost na úspěchy dosažené v předchozích letech, dokončení základní potřebné podoby v regionu
		II.1.2. – Technická, dopravní a obecní infrastruktura	

		v území MAS	
		II.1.3. – Občanská vybavenost	
		II.1.4. Životní prostředí, péče o krajinu, kvalita ovzduší	
III. Rozvoj života v obcích	III.1. Do r. 2020 zajistit, aby minimálně 70% obyvatel v území MAS bylo spokojeno s pestrostí a rozmanitostí života v obcích	III.1.1. – Vytváření zázemí pro spolkovou činnost a aktivit občanů	
		III.1.2. Podpora kulturních, společenských, zájmových, sportovních a vzdělávacích aktivit a akcí	
		III.1.3 Rozvoj lidských zdrojů	Zejména podpora rozvoje občanské společnosti a integrovaného přístupu u opatření I.1.2., I.1.3. a I.1.4.
		III.1.4. Rozvoj spolupráce	
IV. Cestovní ruch, kulturní a přírodní dědictví	Zvýšit návštěvnost a prodloužit pobyt návštěvníků v území MAS	III.1.1. Vytváření zázemí pro spolkovou činnost a aktivit občanů	
		IV.1.2. Přírodní a kulturní dědictví	
		IV.1.3. Marketing a propagace	

3.4 Strategické (dlouhodobé) cíle

Strategické cíle stanoví, čeho má být v jednotlivých klíčových oblastech dosaženo. Cíle musí být hodnotitelné tj. vybaveny indikátory pro hodnocení a jejich cílovými hodnotami.

Klíčová oblast I. Podpora a rozvoj místní ekonomiky

Strategický cíl I.1.

Do r. 2020 snížit míru nezaměstnanosti v regionu na úroveň 8%.

Klíčová oblast II. Infrastruktura, občanská vybavenost, trvale udržitelný rozvoj

Strategický cíl II.1.

Do r. 2020 realizovat investice do chybějící infrastruktury.

Klíčová oblast III. Rozvoj života v obcích

Strategický cíl III.1.

Do r. 2020 zajistit, aby minimálně 70% obyvatel v území MAS bylo spokojeno s pestrostí a rozmanitostí života v obcích

Klíčová oblast IV. Cestovní ruch, kulturní a přírodní dědictví

Strategický cíl IV.1.

Zvýšit návštěvnost a prodloužit pobyt návštěvníků v území MAS

3.5 Opatření

Opatření rozpracovávají způsob dosažení cílů a vycházejí ze znalosti území, jeho problémů a rozvojových předpokladů. U opatření, kde je to smysluplné jsou vysvětleny/zdůrazněny jejich integrační a inovativní prvky. U opatření, kde je to možné, jsou uvedeny konkrétní zamýšlené záměry.

Klíčová oblast I. Podpora a rozvoj místní ekonomiky

Strategický cíl I.1.

Do r. 2020 snížit míru nezaměstnanosti v regionu na úroveň 8%

Opatření I.1.1. Podpora stabilizace stávajících a přílivu nových zaměstnavatelů

- Příprava ploch pro podnikání z veřejných prostředků, včetně brownfields a cílená nabídka

- Podpora soukromých investic do nových areálů nebo brownfields
- Podpora při budování, případně budování související potřebné infrastruktury
- Usnadnění legislativních procesů pro podnikatele v rámci dostupných kompetencí, včetně lobbyingu na kompetentních úřadech
- Podpora svozu pracovníků za prací (jednání s dopravci, usnadnění vnitropodnikových svozů, zkvalitnění logistiky, apod.)

Opatření I.1.2. Podpora zemědělského podnikání, diverzifikace podnikání

- Vytvoření odbytového družstva pro místní potravinářské a řemeslné výrobky pro odbyt mimo region
- Využití potenciál a možnosti vyplývající z integrovaného přístupu*) v území MAS (viz I.1.4)

Opatření I.1.3. Podpora drobného podnikání a podnikání ve službách

- Podpora nově vznikajících služeb pro občany na území MAS (pronájem prostor, vybavení...)
- Vytvoření reálné podoby cestovního ruchu na úrovni MAS (zaměření na městské aglomerace v okolí - trávení volného času, školská zařízení – školy v přírodě, tábory, senioři – seniorské kempy, apod.)
- Podpora soukromých investic do turistické infrastruktury (agroturistická zařízení, hypoturistická zařízení, ubytování, stylové restaurace, služby pro cyklisty, turisticky zaměřené výroby místních potravinářských a řemeslných produktů)
- Veřejné investice do turistických atraktivit (rozhledny, rekonstrukce kulturních památek, cyklostezky,...)
- Podpora veřejných akcí pro návštěvníky (zejména s využitím tradiční živé kultury)
- Podpora integrovaných projektů a partnerství v rámci tohoto opatření, včetně cílené propagace
- Využití potenciál a možnosti vyplývající z integrovaného přístupu*) v území MAS (viz I.1.4)

Opatření I.1.4. Iniclace a podpora zahájení podnikání

- Využití potenciál regionu v oblasti tradičních řemesel, tradičních výrobků ze zemědělských farem, služeb pro cestovní ruch, potenciálu IT technologií u mladých lidí pro práci bez ohledu na místo výkonu práce apod.
- Zpřístupnit služby nutné pro iniciaci a podporu zahájení podnikání (školení, poradenství, spolupráce s úřady práce...)
- Realizovat cílenou propagaci u obyvatel, vysvětlit potenciál a možnosti vyplývající z integrovaného přístupu*) v území MAS k této problematice

*) Integrovaný přístup zde představuje inovativní prvek v podobě vytvoření synergických efektů ve třech oblastech:

- a) tradiční přírodní, kulturní a řemeslný potenciál (turistické atraktivity, tradiční řemeslné výrobky, zemědělské produkty, venkovské farmy, živá kultura, občanská společnost v podobě spolků a místních aktivit)*
- b) cílená výstavba odvětví cestovního ruchu v podobě odpovídající možnostem regionu, tj. zaměření na trávení volného času obyvatel a návštěvníků okolních městských aglomerací*
- c) podpora využití těchto možností při snižování zaměstnanosti, kde existují tradiční problémy s dojížděním za prací mimo území regionu*

Klíčová oblast II. Infrastruktura, občanská vybavenost, trvale udržitelný rozvoj

Strategický cíl II.1.

Do r. 2020 realizovat investice do chybějící infrastruktury

Opatření II.1.1. Prioritní společné projekty a záměry zlepšující trvale udržitelný život v území MAS

- Vybudování cyklostezky Bečva-Vlára-Váh na území Hornolidečska
- Vybudování domu sociálních služeb Hornolidečska
- Podpora vybudování rychlostní komunikace R49 se současným budováním přivaděče k rychlostní komunikaci R49 od Vsetína
- Společný postup obcí Hornolidečska při nákupu energií a služeb na svoz odpadů
- Snižování energetické náročnosti veřejných budov - zateplení 50% veřejných budov
- Vybudování kamerového systému zvyšující bezpečnost v regionu a omezující přeshraniční kriminalitu
- Modernizace a údržba turistické, cykloturistické a běžkařské trasy „Hornolidečské magistrály“

Opatření II.1.2. Technická, dopravní a obecní infrastruktura v území MAS

- Zlepšení technického stavu, modernizace a budování silnic, místních komunikací, chodníků (stezek) podél frekventovaných silnic za účelem zvýšení bezpečnosti pohybu chodců, cyklistů a dopravního provozu
- Podpora a rozvoj cyklodopravy, budování cyklostezek
- Řešení čištění odpadních vod (kanalizace) v obcích Pozděchov, Prlov, Seninka, Študlov, Valašské Příkazy
- Modernizace a doplnění autobusových zastávek
- Příprava a zainvestování ploch pro bydlení
- Revitalizace návsi, veřejných prostranství, středů obcí a dalších veřejných ploch vč. modernizace a doplnění prostředků pro údržbu veřejné zeleně

- Rekonstrukce a modernizace veřejných osvětlení s využitím nových technologií na úsporu energií

Opatření II.1.3. Občanská vybavenost

- Budování, rekonstrukce, modernizace sportovních a kulturních zařízení pro aktivní trávení volného času dětí, mládeže, seniorů a dalších obyvatel (
- Modernizace základních škol, mateřských center, modernizace vybavení škol a školních pomůcek
- Budování, rekonstrukce a modernizace objektů společenských center a kulturních zařízení (mimo jiné vybudování společenského centra ve spádové obci Horní Lideč)
- Modernizace a zateplování veřejných budov
- Investice do zdravotnické a sociální infrastruktury
- Vybavení a modernizace domů pro seniory, denních stacionářů

Opatření II.1.4. Životní prostředí, péče o krajinu, kvalita ovzduší

- Realizovat opatření na zabezpečení sesuvů a sesuvných území
- Tvorba prvků ÚSES
- Obnova a údržba původních krajinotvorných prvků
- Revitalizace veřejné zeleně v intravilánu i extravilánu
- Revitalizace vodních toků na území MAS, revitalizace rybníků
- Investice do technologií využívajících alternativní zdroje
- Podpora ekologicky šetrných topných systémů
- Osvěta, prevence a vzdělávací programy z oblasti životního prostředí

Klíčová oblast III. Rozvoj života v obcích

Strategický cíl III.1.

Do r. 2020 zajistit, aby minimálně 70% obyvatel v území MAS bylo spokojeno s pestrostí a rozmanitostí života v obcích

Opatření III.1.1. Vytváření zázemí pro spolkovou činnost a aktivit občanů

- Zázemí pro spolkovou činnost
- Vybavení a pomůcky pro spolkovou činnost

Opatření III.1.2. Podpora kulturních, společenských, zájmových, sportovních a vzdělávacích aktivit a akcí

- Rekonstrukce a budování zázemí pro pořádání kulturních, sportovních a společenských akcí (venkovní kulturní areály apod.) a vzdělávacích aktivit

- Vybavení pro pořádání kulturních, sportovních a společenských akcí a vzdělávacích aktivit
- Vytvoření fondu na podporu spolkové činnosti

Opatření III.1.3 Rozvoj lidských zdrojů

- Podpora a vytváření podmínek pro celoživotní vzdělávání
- Specifické vzdělávání, informační a komunikační gramotnost, duchovní rozvoj
- Zkvalitnění vzdělávání na základních a mateřských školách
- Podpora a rozvoj sociálních služeb pro seniory, domácí péče, denní stacionáře, vytváření programů pro seniory, pomoc v obstarávání životních potřeb, úklid a zajištění stravování, služby asistentů, doprava

Opatření III.1.4. Rozvoj spolupráce

- Podpora a koordinace aktivit aktérů rozvoje území MAS přispívajících k realizaci integrované rozvojové strategie
- Rozvoj přeshraniční spolupráce s příhraničním regionem Púchovská dolina
- Vyhledávání a realizace společných projektů s partnery
- Meziregionální a mezinárodní spolupráce
- Vyhledávání nových partnerů a navazování nových partnerství

Klíčová oblast IV. Cestovní ruch, kulturní a přírodní dědictví

Strategický cíl IV.1.

Zvýšit návštěvnost a prodloužit pobyt návštěvníků v území MAS

Opatření IV.1.1. Budování a modernizace turistických cílů a infrastruktury pro cestovní ruch

- Turistické trasy, naučné stezky, cyklostezky vč. doplňkových aktivit (odpočívadla apod.)
- Zimní turistika – modernizace lyžařských vleků a areálů, lyžařských tras, technika na údržbu lyžařských vleků a tras
- Půjčovny sportovních potřeb a vybavení
- Doplňkové aktivity pro návštěvníky a ubytované
- Doprovodná infrastruktura (parkoviště, přístupové cesty k turistickým cílům)
- Modernizace ubytovacích a stravovacích zařízení

Opatření IV.1.2. Přírodní a kulturní dědictví

- Rekonstrukce movitých i nemovitých kulturních památek
- Rekonstrukce objektů lidové architektury a památek místního významu
- Podpora iniciativy vypálených obcí za 2. světové války

- Vybavení pro místní muzea
- Péče o chráněná území a přírodní dědictví

Opatření IV.1.3. Marketing a propagace

- Vytvoření destinačního managementu
- Spolupráce s Centrálou cestovního ruchu Východní Moravy
- Vytváření turistických produktů
- Propagace turistických cílů, kulturních akcí
- Spolupráce subjektů působících v cestovním ruchu